Nagy-Kanizsa. Hatodik évfolyam. 1661 1. szám 1867. január 1-én.

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap

szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelen:	Előfizetési föltételek:	Hirdetések:	Előfizetési pénzek és hirdetések,
Minden hó 1-én, 10-én, és 20-kán egész iven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.	Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: - 4 frt. — kr. Fél évre - - 2 „ — „ Évnegyedre - 1 „ — „	A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 10 kr.	ugy szintén a lap szellemi tartalmát illető közlemények, valamint vidéki levelek, bármentve a kiadóhivatalhoz küldendők NAGY-KANIZSÁRA.

Előfizetési felhivás

A

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY“

czimü

egyetemes ismeretterjesztő lapra.

Az előfizetési uj év küszöbén erkölcsi kötelezettségünknek tartjuk, lapunk lefolyt öt évi korszakára visszapillantva, a t. cz. pártoló közönség iránti viszonyainkat számba venni.

Midőn lapunkat **honpolgári áldozatkészséggel** meginditók, azon meggyőződés lelkesitett, — hogy vállalatunk **érzékeny hiányt** fog, a helyi viszonyok és érdekek tüzetesb megvitatása által, e vidék társadalmi s közmüvelődési terén pótolni, s ma azon meggyőződés hevit, miszerint **mindent megtettünk** e nemes czél elérésére.

A kezdet nehézségein rég tulesvén, **mint szerkesztő-kiadó** intézkedtünk arról, hogy a haladási uton, **a legjobb erőkkel szövetkezve**, csüggedetlenül törvén előre, mind fényesb és fényesb eredménynyel oldhassuk meg föladatunkat.

Tudjuk azt, hogy a legközelebbi sulyos csapások oly terheket róttak sok hányattatáson keresztülment nemzetünkre, **miszerint** számos családnak le kell mondania arról, hogy az irodalom oltárára **nevezetesb** áldozatot hozhasson; de hogy az olvasni tudó magyar ember **ily válságos** időben lap nélkül ne maradjon, lapunkat, ámbár terjedelme az előbbi marad, s ezentul is havonként háromszor jelenend meg, **olcsóbban** adjuk, ugyanis:

évnegyedre csak 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt o. é.

Ily áldozatkészségünk mellett bizton reméljük, miszerint t. cz. munkatársaink s ügybarátaink közremüködése folytán a méltányos közönség vállalatunkat hathatós pártolásával jutalmazandja.

Kelt Nagy-Kanizsán, dec. 1-én 1866.

WAJDITS JÓZSEF,
felelős szerkesztő és kiadó.

Vég-válasz Fassl H. B. urnak.

Nem mondhatom, hogy szives válasza váratlanul érkezett volna, de még kevésbbé azt, hogy kielégitett. Oly rövid, s oly . . . nem tudom hogyan jellemezhető modorban van irva annak előrésze, hogy olvasva, hajlandó valék azt nem is komoly válasznak, hanem egyszerün oly feleletgyanánt venni, mint minőt az ember szórakozottságban, — nem a tárgyért, hanem csak azért szokott adni, hogy következetlennek vagy udvariatlannak ne látszassék.

Hajlandó valék már feleletét azon tanácsbelihez hasonlitani: ki véleményadás végett álmából felriasztatván, röviden azt felelé: „Felét sülve, felét főzve.“ — Bocsánatot kérek a hasonlatért, s legfeljebb tudomásul veszem, ha annak utórésze még egy vég-válaszra nem késztet vala.

Ha kicsinyes dolgok felett vitatkozni magunkhoz illőnek és e lap czéljával megegyezőnek tartanám, czikkem czimezésére vesztegetett néhány sorra röviden azt felelném, hogy itt a hangsulyban kell az értelmet keresni. Mert habár mindegy, akár azt mondjuk: magyar izraelita, akár magyar zsidó, vagy épen csak zsidó (mindig magyar polgárt értvén alatta) mégis azonnal megváltozik az értelem, ha ezt bizonyos utógondolattal igy ejtjük ki: zsidó . . . . . *) s ez az, amire én a czimezéssel czéloztam. — Ha azon mentségét: melyben azt hozza fel, hogy D. ur értekezését *nem zsidóagyban született képtelenségnek*, hanem *képtelenségnek*, *mivel épen zsidóagyban keletkezett*, — nem akarnám válasz nélkül hagyni, azt felelném reá, hogy: *ön nem a követ ütötte a bagolyhoz*, hanem *a baglyot a köhöz*, ami természetesen igen nagy különbség.

Ha azon állitására, mely szerint a zsidóság Franczia- s Angolországban sokkal nagyobb számu, mint ahogy én erről értesülve vagyok — valami lényegest találnék ránk nézve; azt felelhetném rá: vagy az ön, vagy az én statisticám hazudott, ennélfogva helyén lenne, hogy mindegyikünk ütse a maga — statistikáját.

Ha önt azon sikos térre követni akarnám, melyet érintett azzal, hogy: Mindaddig, mig a ker. iskolákban azt tanitják és az egyházakban éneklik: *A zsidók gonosz csapatja keresztre feszitette az üdvözitőt.*“ Azt kérdezhetném a többi között, hogy hát hazai költőink hányszor nevezik a törököt „tar“ „pogány“ „istentelen“-nek, vagy azt hiszi, hogy régi krónikásaink valami hizelgő módon emlékeznek egyik vagy másik egykori ellenségeikről. Nem mondja-e a nép most is „kutyafejü tatár.“ — Nem származtatt-e egykor Jornand Goth származásu iró a magyarok őseit a hunokat az ördögöktől? s nem festették-e némelyek oly rutaknak, miként egy tekintélyes német iró nem restelt csodálkozni azon, hogyan szépülhetett ennyire ez a rut faj? Vagy nem nevezett-e és nevez még most is sok szoba-tudós barbaroknak? s ha más nemzetek krónikásai őseinkről szólva kissé eltérnek a mostani fogalom értelmében az udvarias irálytól, — valjon mi vagy azok, ezért haragudjunk vagy követeljük tőlük, hogy krónikáikat megsemmisitsék, mert őseinknek vagy nekünk nem hizeleg?

Jézus halálának történelme a keresztény népek sajátja — már akár ugy történt mint hiszik akár nem — s keresztény ember ezt azon keresztényi megnyugvással fogadja, mely szerint mindannak ugy kelle történnie, miként azt Jézus előre megjövendölé. A nélkül hogy *épen ezért* eszébe jutna a rég kihalt ősök unokáit okolni.

Egyébiránt az ön által idézett versszakban az áll, hogy: *gonosz zsidók csapatja*, lám hiszen épen ezen kifejezés feltételezi azt is, hogy jobb csapat is volt. Ön az által, hogy ebben megbotránkozik, azt látszik velem elhitetni akarni, mintha ön nem az utób-

---

*) A hangsulyozásra nézve szolgáljon felvilágositásul egy adoma, melyet hogy épen zsidó-életből veszek, czélzásul ne vegye.

Távol vidéken iskolába járt a zsidó fiu, a civilisatio azonban annyira erőt vőn házi ügyein, hogy ennet nélkül pénz szükében sinlődött, mint a — — — marokkói császárság.

Sokszor irt már atyjának pénzért a minden alkalommal okát tudta adni a pénzszükségnek épen ugy, mint a — — — japáni császárság.

Azonban végre már az okokból is kifogyott, mint a nem tudom melyik — — — ság.

Azon gondolatra jött tehát, hogy már most mindegy. — Az ürügyekből már kifogyott, az bizonyos; de hogy a pénz okvetetlen szükséges, az még bizonyosabb.

Kapja magát tehát s röviden azt irja apjának: — „Táte, schick mir Geld.“ A táte azonban nem tudott már olvasni, szemei nagyon meggyöngültek, s pápaszemet nem akart használni, nehogy legkevésbé is a pápaságot elismerni látszassék. Elvitte a laconicus levelet az előimádkozó tanitóhoz. Ez minden tekintetben jótorku ember lévén, a levelet teljes hangnyomattal olvasá: „Táte schick mir Geld.“

Az apa, ki hihetőleg baloldali ember volt, dühbe jött ezen baritonhangon olvasott leiratra. S oly határozatot hozott, hogy nemcsak pénzt nem küld fiának, hanem mindaddig felfüggeszt minden diplomatiai érintkezést, mig fia bünbánólag meg nem követi őt. stb.

Azonban előáll a mama, — ki hihetőleg jobboldal párti lévén, közvetitőül lépett fel s hathatós érvekkel bizonyitgatta, mennyire nincs helyén a kifakadás, mert ugymond, „fiunk nem is oly goromba hangon irta ama szavakat, mint a tanitó olvasá, — hanem gyengéden s kérő hangon, igy ni: Táte . . . schick . . . mir . . . Geld.

bitól vette volna származását. Ez pedig minden bizonyiték nélkül csak vastag tévedés lehetne.

Ami azon körülményt illeti, hogy a ker. szülök a zsidót ijesztő mumus gyanánt mutatják gyermekeiknek. — Azt kérdezhetném: Hát a kéménysepröv el, czigánynyal, koldussal, drótostóttal nem ijesztgetik a gyermekeket, s valjon kinek jutna eszébe ezért haragudni?

Hányszor megtörténik, hogy valamely házba egy tisztességes, de nagy bajuszu ember belép, s a dajkától azon bókot hallja a gyermekhez mondani: „Ahol ni, jön a nagy bajszi, megeszi." Velem is megtörtént, hogy azt kérdezték tőlem a roszalkodó gyermek hallatára: „Ugy-e P. bácsi, elviszi magával, ha rosz lesz „— mit mondhattam rá, minthogy bizony elviszem — csakhogy ne sirjon. Gondolja, hogy itt én a gyermekre nézve nem mumusként szerepeltem, habár megvallom, ily bók nem valami hizelgően hangzott füleimnek. Már hogy ez jól van-e igy, vagy nincs, azt nem taglalom, s meghiszem, hogy nem a magasabb tónusban hangzik. Hanem hiában szegény ember nem szerezhet meg minden játékot s kényelmet gyermekének, s ha elégedetlen — bizony ijesztik mindenféle *nemzetiségekkel* — akarom mondani *mumust*.

Szinte kisértetbe jövök csodálkozni e felett, hogy a keresztény élet ily apró mozzanatait oly részletes figyelemmel kisérő, szigoru zsidó férfiu mint ön, miként lőn képes annyi önmegtagadásra, hogy: „*Mindaddig, mig a keresztény egyházakban azt éneklik, hogy a zsidók gonosz csapatja keresztre feszitette az üdvözitőt,*" továbbá „*mig a keresztény szülök a zsidót ijesztő mumus gyanánt mutogatják gyermekeiknek.*" — Azon nem kétlem, több rendbeli érdemei elismeréseül adományozott keresztet — mely végre is keresztet, s a kereszténység üdvjele — elfogadni, nem tekintő szigoru vallásos meggyőződésével meg nem férhetőnek.

Hogy ön most már nemcsak D. ur czikkéből, hanem az enyémből is azt sziveskedett kiolvasni, miszerint már ime, én is a feltételes emancipatio embere vagyok, azon nem ütközöm meg; csak kár volt azon sorokat, — melyekből ezt kiérthetni vélte, nem idézni, legalább az állitás illustrálása, végett. Már nekem ez gyengeségem, hogy ezt megkivánjam.

Ön egyik szavában azt mondja, hogy Angliában a követi padon azért nincs zsidó, mert nincs angol-zsidó miniszterre. No hiszen megjárná Magyarország, ha itt is arra, hogy valamely népfajbeli követté választathassék, ugyanezen fajból már előre egy miniszternek is kellene lennie, akkor szükséges volna, hogy magyar-, német-, tót-, horvát-, bosnyák-, bunyevácz-, sokácz-, szerb-, vend-, oláhbolgár-, szász-, örmény-, székely-, ruthén-, zsidó-, czigány-, dalmát-, albán-, görög- és francia fajbeli (összesen 21) miniszterünk legyen, hogy minden fajbeli megválasztathassék; holott a tapasztalás szerint a választók csak a jó hazafit keresik, akár minő faju, s akár van ama fajból a miniszterpadon, akár nincs.

Másik szavában pedig azt mondja; hogy Franciaországban már találhatni zsidót a miniszterpadon, s mégis — most jön a javai — a zsidó-gyülölet máig sincs teljesen kiirtva..... a „*a zsidó-gyülölet csak a név fogalma nem a személy ellen van intézve, minthogy ott a zsidót 100 közül alig ismerhetni ki.*"

Ezt megvallom nem tudom hogyan értsem, mert szerintem igy is lehet érteni: *Franciaországban a gyülölet nem a személy ellen van intézve, mivel az egyén száz közül sem ismerhető fel, de mihelyt megismerik, elfordulnak tőle, nem személye miatt, hanem a zsidó név fogalma elleni gyülöletnél fogva.*

Tehát itt ismét nem a követ ütik a bagolyhoz, — hanem a baglyot a kőhöz.

Végre azon kicsinyes gyanusitást illetőleg, melyhez leereszkedni ön nem tartá magához méltatlannak, hogy t. i. én talán attól tartok, hogy az emancipatio következtében a zsidók minden hivatalt, vagyont, földbirtokot magokhoz ragadnak s. t. b., szinte nem tartom érdemesnek felelni, mivel czikkem az általam is óhajtott emancipatio czélyére, jóakaratu, őszinte s félremagyarázást nem türő egyenességü nézeteket és tanácsot foglal magában.

Azon erővel hozzá tehette volna már azt is, hogy én már attól is félek, hogy végre megexequálják és ellicitálják Magyarországot, ennek az árán megveszik europai Törökországot, melynek ugy is gazdát keresnek, neki mennek Kis-Ázsiának, meghódoltatják Arábiát, elfoglalják Egyptomot, szövetséget kötnek Persie, Turkestán, Beludzsistán, Afganistánnal stb. stb.

Mindezt hozzá tehette volna egy füst alatt, anélkül hogy többet mondott volna vele.

Kár is volt engem a felől megnyugtatni akarni, mert hisz én ön szerint mindezen igen töprenkedtem. Legiobb lett volna aggodalmaim áldozatául hagyni, tán majd meg is örültem volna bele.

Lám mennyire hagyta ön magát ragadtatni az által, hogy félreértéseihez oly következetesen ragaszkodott.

Ami engem illet, midőn rámutatok azon hátramaradásra vagy közönyösségre, melylyel a zsidóság egy nagy része viseltetik nemzetiségünk iránt, nem vonom meg elismerésemet és bizodalmamat azon leginkább ujabb nemzedéktől, mely a midőn helyreütni törekszik, ön hibáján kivül történt idegenszerü neveltetését, egyszersmind a kor, hazánk viszonyainak és saját álásának helyes felfogásával. — végre, habár lassan is, feltalálandja azon módot, melylyel az összeolvadhatás vagy legalább tetemes közeledés akadályait közte és a ker. népek közt elhárithatja, mind az emancipatio előtt, mind pedig utána. Hogy miként már mondók, az egyenjogositás a zsidóságra nézve necsak irott malasz, hanem gyakorlati eredményü is lehessen.

Higyje el, igen örültem volna, ha nem lennék kénytelen őszinte jóakaratunk félreértése miatt ily kellemetlen szóvitába bocsátkozni, s őszintén sajnálom, hogy nem leheténk szerencsések azon igyekezetünkben, melylyel a zsidóságot addig is, mig az egyenjogositás megtörténend, a nemzethez szorosabb simulásra inteni törekedtünk. Önnel kezet fogva, ezen nem kétlem ön által is óhajtott, csak be nem vallott — czélra közös erővel hatni. Mi önnek állását tekintve, a zsidóságra kétségkivül csak jótékony leende.

Csak ha ön velünk ekként válvetve folytonos eszmecsere mellett segélne a zsidó-gyülölet okainak elháritása, tisztázása és kölcsönös közeledés lehetővé tételében. Csak akkor lehetnék azon szerencsés helyzetben, hogy az eddig legnagyobb sajnálatomra egyedül a kiméletlenül felsorolt érdemjelek szempontjából mérlegelt hazaszeretetének, magyar szempontból is méltánylására buzduljak.

Most pedig, miután ön kinyilatkoztatá, hogy nem óhajtja e vitát folytatni, én is letoszem tollamat azon óhajtással, vajha a jövőben kevesebb epével, de több egyetértéssel legyen alkalmunk e téren találkozni. Engem igen megörvendeztet, ha látom, hogy a zsidóság az irodalmi téren is képes magát érvényesiteni. Ezt én közeledésnek a nemzethez, és haladásnak tekintem amaz általam oly forrón óhajtott czél felé a zsidókat csak vallásuk által lehetend a többi magyartól megkülönböztetni. — Ugy legyen.*)

PIJÁNOVICS.

Országgyülési tudósitás.

A fölirat az országgyülés mindkét házának küldöttségei által Ő Felségének már átadatott, ki legkegyelmesebb királyi válaszában fogja tudatni akaratát az ország egybegyült képviselőivel. Az országgyülés elnapolásáról beszélnek, ami véleményünk szerint kevésbbé valószinü. Tény az, hogy a Lajthántuli tartomány-gyülésekkel fog a 67-es bizottmány munkálata közöltetni, s ennek határozata folytán a további intézkedések megtétetni. Mi Beust bárónak Pesten létele alkalmából a legjobb reményeket tápláljuk.

Levelezések.

Somogyszéll levelek.

I.

Uj év napján.

T. szerkesztő ur! Ime Isten jóvoltából megértük szerencsésen az uj év első napját; ma egy évvel öregebbek, s közelebb a sirhoz! — Azonban a lámentatió nem ilyen szürös emberhez illő, mint én; majd leend más, a ki azt jobban érti; különben a tisztelt olvasó közönség ugy is csak humort vár a nagyberényi csősztől (?) — Az bizony édes közönség! megértük hála az égnek, az uj évet, ismét együtt maradunk tehát szakadhatlanul mint buzgó olvasói a „Zala-Somogyi Közlöny"-nek, nincs is egyéb kivánni valóm tehát neked t. jó közönség: minthogy az Isten áldása és szeretete legyen rajtunk ezen uj év minden szakában, teljesüljenek forró vágyaink mindenekben; ne lásson szükséget a szegény; nyerjen támaszt a gyenge s hü pártolót az ügyefogyott; menjen férjhez, a ki óhajt, nősüljön a kinek lehet; mindig több legyen erszényünkben lázsiás, mint a csusza bankó; minden adótartozótól 3 mértföldnyire legyen az executió; szóval: örömünkbe, boldogságunkba üthessük össze a bokánkat; a kinek pedig mégis ezekből nem jutna ki, nyugodjék meg békével sorsában, s azzal vigasztalja magát, hogy minden rosz után jó következik. — Szerkesztő uramnak pedig adja meg az Isten ezen uj évben mindazon jókat, miket saját önmagának kiván; soha se legyen fogyatkozása a veres krétában!

De ugy veszem észre, hogy ezen bekö-szöntömben épen semmi talpraesett humor nincs. Ja hisz nem csuda, nevem napja van ma! ilyenkor pedig a sok gatulatiót kell fogadnom. — Szabad! Ná mi baj kisbiró?!..

„Tisztelt a jegyző ur, ezt a kis intőczédulát küldte, tessék a kézbesitési ivet aláirni. Isten áldja meg!... Servus öcsém! Ez aztán szép köszöntő, 4 ft 62 kr. Schuldigkeit! Kérik a házbért; kérik a fuvart; nincs kenyér; semmi sincs!!.. Csak az az egy vigasztal, hogy a hol semmi sincs, ott a császár elvesztette a jogát! Ha katonát kapok érte, kap szállást, fölöstökömre dudálok egyet neki; délre felolvasok előtte egy divatlap tárczaczikket, erre tudom elaszik, s ha este zörtölödik, elénekelem neki a 162-ik dicséretet: „Ne szállj pörbe énvelem!"

Bizony fatalis időket érünk, nem bir az ember a betlehemes gyerekeknek egy krt adni, kénytelenek szegények szalonnáért énekelni.

Itt van a biróválasztási idő, tudom sok helyen elhangzik a: „nem kell" szó, pedig vajmi fonákul cselekeszenek sok helyett, hol nem a tiszta meggyőződés, de az önérdek s részrehajlás vezérli a népet. A biróválasztásról eszembe jut a nagyberényi biró is, s meg nem állhatom, hogy ezen becsületes s igazságszerető embert meg ne dicsérjem a nyilvánosság előtt. Van itt nálunk egy áldott forrás, mely ha Pesten volna, aranyokkal fizetnék meg cseppjeit. — Ez ezek előtt gazdátlanul elhagyatva levén, a jelenlegi erényes biránk Szentpéteri János, gyönyörüen fákkal elültette; csatornáját kitisztitatván igen jó karba állitotta; de nem ezen méltányos intézkedése, sőt minden tette s meggondolt kormányzása által megérdemli, hogy hivatalában még sokáig éljen...

Karácson napján gyónt be egy protestans atyafi a kath. vallásra nálunk, ez már egy év alatt 2-ik eset. Oh Istenem! a tisztelendő plébános ur olyan gyönyörü szivhez szóló tanitást adott az áttértnek, hogy ha pápista nem volnék, azonnal azzá lettem volna.

Megemlitem még a környékünkön történt esetek között egy utánzásra méltó s dicséretes eszmeszüleményét a siófoki mesterkomám és Dobner Rudolf III-ad éves jogász barátomnak. Ezen urak ugyan is buzditatván a haladó kor intő szavától, Siófokon polgári olvasó egyletet alakitottak, s már is vagy egypár százra menő hasznos s népies könyvek a községi lakosságnál kezdik megteremni a hasznos gyümölcsöt, s rövidebbekké teszik az unalmas téli estéket. Vajha hasonló községek is utánoznák e jó példát; mert az igy plántált foglalatosság soha sem terem bánomvirágot.

Időjárásunk folyton kemény; de szánutunk még nincs, jó vadászó idő, a ki kedvét leli benne.

Lesznek a farsangon szép bálok Siófokon a Bárány urnál, táncozhat a kinek kedve és pénze lesz. — Bál, bál csak leend, de leend-e igazság ezen uj esztendőben? Az igazságról eszembe jut egy történet, midőn egy kis fiu az igazság szobra előtt kérdé atyját mondván: „Kit ábrázol e bekötött szemü nő itt, kezében mérőserpenyőt és pallost tartva?"

„Az igazság istenasszonyát, fiam! kit a pogányok hitregés müvészete ily alakban festett.

„Különös gondolat," mondá a fiu." Én pedig azt hiszem, hogy annak, ki az igazságot fel akarja fedezni, két szem is alig elégséges, hogy mindent meglásson. Mire való tehát még szemeit is bekötni?"

„Ezzel a régiek azt akarták jelenteni fiam," válaszol az atya, „hogy egyedül az itélhet igazságosan, a ki magát az érzékek által megvesztegetni nem hagyja, vagyis nem tekint a személyre."

„Csak hogy igy azután azt sem látja, a miről itél," mond a fiu.

„Jaj fiam! a régiek azt hitték együgyességükben, hogy még a vak is könnyebben itélhet általa soha nem látott dolgokról, mint az igazságról az, a ki részrehajló. Mivel amaz történetből mégis csak eltalálja néha a valót: de az utóbbi sohasem."

Bizony igaz!...

A NAGYBERÉNYI CSŐSZ.

Tihany. dec. 12. 1866.

Tekintetes ur! A Balaton partjain járok. Süvölt a téli szél, az enyészet leple boritá be a vidéket. A fák elhullatták leveleik-et, hideg köd borong a hegyek ormain. Busan szólnak a tihanyi harangok is, nem ok nélkül, ezek is egy élet elhunytát jelentik. Egy jótékony szellem szünt meg élni.

Ki B.-Füreden egyszer megfordult, s ottan séta közben szemébe tünt az Urnak háza, melynek homlokzatán olvasható: „Jertek, imádjuk az Istent", és a szent felhivásnak engedett, ott láthatott egy tisztes öregastyánt, ki az élő kutfőnél beszélő Jézus előtt szokta bemutatni naponként a vérnélküli áldozatot: a tisztes ősz pap tisztelendő Schroth Róbert sz. Beno rendü áldozár nincs többé; élete 67-ik évében vizkórban a szeretet s tiszteletreméltó apát kedves ajkairól nyert vég vigasztaló szavak s a szentség felvétele után csendesen elnyugodott.

Urunk, mig földön jártában a bünösöket térité, a betegek ágyainál is megjelent, azokat gyógyitandó.

Ez volt a boldogült áldozónak is kedvencz foglalkozása. Ő elhirhedt homoepatha volt.

E téren már vagy 15 évvel ezelőtt, még aszófői plebános korában feltünt, hol sikeres gyógyitásai annyira hirhedt tevék, hogy elég tágas udvara — főleg vasárnapokon alig vala képes a gyógyitó paphoz folyamodó betegeket befogadni; és ő gyógyitott, elég lévén neki jutalmul azon nemes öntudat, hogy a szenvedő emberiségen segithetett.

12 évi hivataloskodása után aszófői állomásáról, hogy a testben elnehezült társon a sz. szerzet könnyitsen, saját kebelébe hivta ismét vissza. Ott sem tett kevesebbet, folyvást áldozott az Urnak, áldozott a beteg szenvedőknek.

Még utolsó napjaiban is, midőn már lábai megtagadák a jó szellemről a szolgálatot, ki nyittatá gyógyszertárát, s ugy adott ért a betegnek az, ki már maga is ekkor más gyógyszerét igényló.

Nagy volt a levertség, melyet halála környezetében, különösen szerzettársaiban előidézett, siratta, visszahajtotta mindenki, ki csak ismerte, ravatalát mint egy valódi jó atyáét állá a nép körül. Temetése f. hó 10-én történt, hozzá illő diszszel, s azt megelőző engesztelő áldozattal.

Temetésén szép számu nép jelent meg. Aszófő eléggé, Fürod meglehetősen volt képviselve, de fájdalom! nem az egész vidék pedig vajmi kevés család lehet a Balaton partjn, mely kisded szekrénye tartalmát — mely egykor javulást okozott — ne ismerné.

Valóban Robert sz. atya — e néven volt ismeretes — halála életéhez illő volt. Egyszerü de szép volt élete, mindenkihez őszin-

---

*) A kölcsönös eszmecserét ezuttal mi is befejezettnek tekintjük. Szerk.

te, bizalmas, könyörületes; halála is mint szép nyári napé, nyugodt és csendes.

Isten veled te eltávozott jó szellem! te már itt alant is fénye szerzett társaidnak! emléked élni fog azok szivében, kiket tanitottál, kiket vigasztal, kiket gyógyitottál.

CSONKA KÁROLY.

Zala-somogyi hirek.

△ Z.-Egerszegi rendes levelezőnk által következő sorok közlésére kérettünk fel: A rosz termés és az egyébiránt is mostoha idő viszontagságai következtében beállott inség, ha valaha, jelenleg veszi az emberbarát tevékenységét igénybe, és a tehetősb embernek alkalmat nyujt fölöslegességeiből szükölködő felebarátjának asztalára vagy kemenczéjébe a legszükségesbet juttatni. Ugyis tartozunk hálaáldozattal Istennek, hogy távol tartá vidékünktől ama pusztitó nyavalyát, melynek áldozatai hazánkban is oly számosak voltak. — Legbensőbb köszönet városunk szegényei nevében Mattersdorfer Sándor urnak, ki 10 mázsa lisztet városunk szegényei között valláskülönbség kiosztott e napokban. Reméljük lesznek a szép számu tehetős osztályból követői is, *) és igy Istenbe vetett reménynyel és nagy költőnk ihletes imájával lépünk az ujév felé:

„Isten áldja meg a magyart,
„Tartson neve mig a föld tart,
Paradicsom — hazájában
Épen, mint hal a Dunában."

△ (A jövö ujonczozás.) Az 1867-ik évre szóló ujonczozási rendelet értelmében városunkban egyelőre csak az 1846., 45. és 44. években született korosztálybeliekből esnek ujonczozás alá; a 43. és 42. években születettek pedig csak szükség esetén jönek sorba.

△ (A herczeg Eszterházy-féle ügy) igazgatóságának tárgyalásai, melyek még a háboru kitörése előtt egyik külföldi hitelintézettel pénzügyi tárgyalások szabályozása végett megkezdettek, kedvezőbb fordulatot látszanak venni, ámbár még nagyszerü nehézségek állanak a biztos siker utjában.

△ (Az Eszterházy-féle ügyben) tartott hivatalos kutatás eredménye gyanánt egy lap azt irja, hogy egy pesti bankár könyveiben ez ügyet illető vakarások és törlésekre, tehát üzleti könyvhamisitásra bukkantak. Az illető bankár ellen bünvádi keresetet inditottak.

△ Városunk a karácsoni ünnepeket egész csendben ülé meg. Természetes, hogy nem volt hiány a karácsonfákban a gyermekek ez óhajtva várt ünnepén. Képzelhető, mily öröm volt a kis honpolgárok között. Különben vigan töltöttük azt el, lelkesitve az év alkonyán a jövő reményei által.

— A kanizsai kisegitő egylet deczember 26-án tartotta közgyülését, melyet nagyrabecsült városi kapitányunk szép számu közönség jelenlétében egy disze beszéddel nyitott meg. A számadások tüzetes megvizsgálása után választmányi tagokul Weisz M., Blau L., Guttman S., Belus J., Unger L., Vellermann J., Sprz Albert. Lackenbach J. Fischer József választattak meg: póttagokul: Fischer József és Lackenbach J. Az egylet életrevalóságát eléggé tanusitja, hogy hogy körülbelől 300,000 ezer tőkével bir, s ebből a számadás átvizsgálása után a pénztárban csak 392 frt 42 kr. találtatott. Különös elismerést szavazunk közönségünk nevében az egylet hivatalnokainak, kik minden dij nélkül sziveskedtek közreműködni, hogy az egylet czéljának megfeleljen. A közgyülés határozata folytán 50 frt utalványoztatik a kath. s 50 frt az izr. elemi tanodának házi szegényeknek, s ismét 50 frt a kath., 50 frt pedig az izraelita tervben levő realtanodára.

— A helybeli kereskedelmi egylet január 1-én tartja választmányi gyülését, mit szives tudomásvétel végett ezennel közlünk.

△ Helybeli kaszinónk f. hó 26-kán tartá tartá választmányi gyülését. Elnökül Blau Lázár, másodelnökül Rosenberg Ferencz választattak meg. Titkár dr. Szukics. Pénztárnok Veisz Manó. Választmányi tagok: Lövinger Ignácz, Engländer Lajos, Olop Samu, Guttmann H. S. Ebenspanner Lipót, Ebenspanner Manó, dr. Schreier, Albanics Florian, dr. Engel, Reichenfels Markus, Bettelheim Samu, Blau Nándor, Veisz H. J., Szukics Zsigm., Rosenberg János, Veisz Samu. Határoztatott, hogy a jövő évben egy magyar, angol és franczia illustrált lap fog a tagok használatára megrendeltetni. 100 frt magyar és német könyvek megvásárlására fog fordittatni. Tagjainak száma 120.

△ A polgári egylet szintén e napon tartá választmányi gyülését. Elnökül Halwax József, titkárul Plitzer Ignácz, pénztárnokul Botfi Károly választattak meg. A többi választmányi tag kevés kivétellel a régi maradt. Vajha városunk e legrégibb egylete valósithatná rég óhajtott vágyát helyiségének kiépitése által.

△ (Hangverseny.) Nagy-Kanizsán, 1867. évi január 6-án a „Zöldfa" termében a daltzinésznőnek kiképezendő Német Berta k. a. Laufer bécsi énektanár tanitványa hangversenyt rendez, következő műsorozattal: 1. „Nyitány." Webertől 4 kézre zongorán, előadja Maschanzker Ida asszonyság és Pylleman Ferencz ur. 2. „E mortal" Dal Donizettitől, előadja a hangversenyzőnő. 3. Recitativ és dal Händeltől, előadja Kartschmaroff ur. 4. Kettős dal Donizetti „Belizár" dalművéből, előadja Kartschmaroff ur és a hangversenyzőnő. 4. „Abránd" „Rigoletto" dalműből, zongorára szerzé Liszt Ferencz előadja Pyllemann Ferencz ur. 6. Recitativ és dal „Freischütz" dalműből, előadja a hangversenyzőnő. Ezt tánczkoszoru követi. Belépti dij a hangverseny és koszorura: Zártszék 1 frt 50 kr. Földszint 1 frt. Karzat 40 kr. Jegyek Rosenfeld Sándor ur kereskedésében előre, este pedig a pénztárnál válthatók. Kezdete 7 órakor.

— Heckenast G. könyvkiadó hivatalában megjelent és beküldetett: 1) Kegly Tárcza Naptára, ára 1 frt. 2) Országos Naptár 2 frt. 3) Aurora Naptár, ára 1 frt 20 kr. 4) Magyrrország képekben s a divatvilág! ajánljuk olvalóinknak e minden tekintetben kielégitő műveket, melyek szerzőjök s kiadójoknak egyaránt becsületére válnak.

— A székesfehérvári önképző kör előfizetést hirdet irodalmi szemelvényeire.

Fővárosi és vidéki hirek.

△ Deák Ferenczet pest-belvárosi választói a közelgő uj év napján üdvözlő-irattal készülnek meglepni; az aláirások nagy buzgalommal folynak. Az üdvözlő-irat átadása küldöttség utján fog történni.

△ Deák Ferencz tiszteletére ismét egész csendben szövődnek a fonalak s a neki szánt uj mű már egészen kész. Midőn tegnap a jó hirnevü kárpitos Wiener műhelyeit meglátodattuk, egy művészi himzésekből álló diszművet találunk nála, melyet 12 urhölgy készitett s mely Deáknak karácsonyi ajándékul szőnyeggé összeállitva volt rendeltetve. Ezen szőnyeg kimzései sok tekintetben emlékeztetnek az első Gobelinek művészet- s élettoljes munkálataira, mert ugy a rajzok correctsége, mint a szinek harmoniája eszményi műtisztasággal van a legfinomabb gyapotból himezve és sok szinérzékkel selyemben árnyalva. A világos tarka virággk arabs jelleggel ornamentalis stylben vannak tartva, mi mellett az elevon szinek számos változatu árnyalatokká olvadnak össze. A tisztelt himzőnők egyenkint egy négyszögot állitottak ki s ezen 12 mező egy egészszé van összeillesztve s keskeny szegélyekkel barna szinben keresztülvágva. A hosszudad négyszögü szőnyeg 7 láb széles s 9 láb hosszu s egyes táblázatai egyenkint könnyed stylü arabeszkeket conventionalis lombozattal képeznek, melyek reliefszerüen emelkednek ki a fekete alapból. A himzések mind összhangzók, s valódi művészi értékü művek. Egy széles befoglaló szegély zárja be az egészet. A föntemlitett mester ur dicséret módon egy nevet sem emlitett, s mi ezért csak művészi oldaláról ismertetjük e kétségtelenül becses ajándékot.

△ (Veszedelmes mükedvelő.) Tolnamegyei Lengyel nevü faluban, mint a P. Ll.-nak irják, egy asztalosmester kétcsövü hátultöltő ágyut talált fel, mely ágyu egy vaslánez által egybekötött 2 golyóval töltendő. Az elsütéshez külön feltalált készüléket is egy és ugyanazon faluban lakó lakatosmester szerkesztette, ez a fegyvereinken látható kakashoz hasonlit. A feltaláló már Bécsbe utazott, hogy művét az illető helyen vizsgálat alá vétesse.

△ (Nem a legkedvesebb utitárs.) A napokban egy H.-M.-Vásárhelyről Algyő felé igyekező magyar ember kocsiját egy nő személy állitotta meg, ki egy kis batyut vitt hóna alatt. Árra kérte az embert, hogy némi borrvalóért vegye fel kocsijára. Az ember, bár feltüntek előtte a nő férfias vonásai, engedett a kérelemnek s csak midőn az a belső ülésre befészkelte magát, vette észre, hogy a csomagot takaró kendő alól két pisztoly agya kandikál ki. Emberünk roszul kezdte érezni magát s azon törte fejét, mi módon szabaduljon meg a kelletlen utitárstól. Végre jutott eszébe valami: megtágitotta az ostorszijat, ugy hogy az első suhintásra lemaradt nyeléről. Már jó messziro haladtak, midőn felkérte a nőt, hogy szálljon le az ostorszijért, miután a hamis lovakat asszony kezére nem bizhatja. Előbb vonakodott ugyan, de végre mégis leszállott a nő, de még nem ért az ostorszijhoz, midőn emberünk közibe vágott a lovaknak s meg sem állt Algyőig, hol a gyanus csomagot az ottani elöljáróságnak átszolgáltatta.

△ A magyar borokat Párisban a párisi kiállitáson Jalics derék pesti borkereskedő fogja egy magyar csárdában a világnak bemutatni. S igy remélhető, miszerint a külföld oly irányban lesz megismertetve borainkkal, hogy ez ismeretség nemcsak becsületére, de javára is fog válni a hazai bortermelésnek.

Bécsi és külföldi hirek.

— Bécsből a „Frdbl." következő rendkivüli esetről értesit: Steinlein Frigyes áruszállitó 24 éves neje f. hó 18- és 19-ke közti éjjel, miután csak néhány óráig őrzé betegen az ágyat, rögtön meghalt. Midőn másnap férje a házból eltávozott, hogy a temetésre nézve intézkedéseket tegyen, a ház lakóit egy hangos segélykiáltás ijeszté föl, mely a holtnak lakásából látszott eredni. Minthogy a segélykiáltás többször ismétlődött s e yerczben lakatos nem volt kéznél, ennélfogvá erővel törék föl az ajtót. A lakásba bejutva, az áruszállitó nejét, ki, merev görcsök által lévén meglepve, ismét öntudatra jutott s kórszobájából férje szobájába vánszorgott át, ájultan a földön elterülve találák. Gyorsan hivott orvosi segély a halottaiból feltámadottat ismét eszméletre hozá s most teljes remény van a beteg fölépüléséhez.

— (Egy forintos állampénz.) A bécsi cs. kir. udv. nyomdából a mult héten küldték át az első 1 frtos állampénz-szállitmányt a cs. kir. államadóssági igazgatóság fizető bizottmányához. A szállitmány 100,000 frt értékü volt. Nem sokára nagyobb szállitmányokat is küldenek át, miután e papirpénz nyomatása igen gyorsan halad. Az 1 frtosokat ugyanis nem mint az 5 frtosok félivenként 8 dbbal, hanem egész ivenként 22 darabbal nyomatják. Nem piros, hanem zöld alapnyomatuak s olyan alakuak, mint az 1 frtos bankjegyek. A folyó évi február előtt — az 50 frtos állampénzzel együtt, aligha fognak kibocsáttatni, a meddig külön váltópénztárt is állitnak fel.

— Zágrábból jelentik, hogy a Magyarországgali szövetséget pártoló uniópárt kijelentette, hogy sem a további vitákban, sem a szavazásban nem akar résztvenni, miután a ház nézeteivel ellentétes elveknek hódol. A felirat m. hó 19-én az országgyülés által elfogadtatván, az unio-párt ülve maradt. A felirat átnyujtására egy 12 tagu küldöttség választatott; vezetője Suhaj országgyülési elnök leend.

— Egy németországi faluban egyik földmivelő igy magyarázta meg a másiknak a távsodrony minémüségét: „Képzelj magadnak — mondá — egy óriási nagy macskát, mely oly nagy és hosszu, hogy a feje a te faludban, a farka pedig az én falumban van. Már most ha én e macskának a farkát megcsipem, ugyanazon pillanatban a feje a már a te faludban bizonyosan nyávogni fog. No már most tudhatod, mi a telegraph!"

— Parasztlázadás Horvátországban. Zágrábból irják a „P. L."-nak, hogy Schlipperbach volt jobbágyai fellázadtak. A 120 katona ellen mint egy 1090 paraszt gyült össze, kik az összes templomok és kápolnák tornyait megszállván, a harangokat félreverték. A katonaság megrohantakor, ami nemzeti lobogó elölvitele mellett történt, egy paraszt a vezénylő százados fejét ásójával kettő akarta hasitani, de ugyanazon pillanatban egy a százados mellett álló őrmester által leszuratott. A lázadók puskákkal, kaszákkal, ásókkal és vasvillákkal voltak fegyverkezve. A lobogóvivő lázadó mellén az elhunyt Jellacsics bánnak 1848-ból kelt sajátkezü iratát hordozta, melyben a fellázadt község lakosai minden 1848-ig létezett terhektől, mint robot, dézsma stb. örök időre fölmentettek. De az elvakitott és elcsábitott nép nem tudja, hogy az elhunyt bán akkori igérgetései most már egy ütet taplót sem érnek, söt már 1850-ben sem értek. A vizsgálat alá vont parasztok eddig még sem a zászlót, sem a bán irását nem akarják kiadni.

Nyilt posta.

S. J. Fehérvár. Csak szóhalmaz biz az; mindenek előtt tisztább nyelvet, pontosabb helyesirást s üres szavak helyett több eszmét kivánunk. Kisértse meg erejét egyelőre müforditásokkal.

B. M. Köszönjük szives buzgalmát; a beszélyeket vettük; de az eredeti közlemény tartalma szerkesztőségünk kötelességéhez tartozik, melyet mult számunkban már teljesitettük is.

H. F. M.-Sziget. Leveledet vettük, s utasitásodban eljártunk.

Az idő rövidsége miatt t. munkatársainknak alkalmilag magánlevelet küldünk.

TÁRCZA.

Az ujév reggelén.

— Zsömböry Edének. —

Belépek kis lakodnak küszöbén,
Egy jó barátom kisér: a — remény.
Reményt s vigaszt hozok én hozzád
Letörleni a búfellegzett homlokot,
Melyen a mult időknek bánata
Oly sok és oly szomoru nyomot hagyott;
Letörli ezt szivem, ez égő szeretet. . . .
Látod a honnak tarlott téreit?
Minthogyha csak az inség élne itt,
Ah, olyan puszta, oly kietlen ez,
Kopáron áll a felföld és a rónaság,
Köny támad most a buzaszem helyett,
— Jobb napokat sugall lelkem, jobb éveket!

S nyomor nő ott, hol hajdan üdv, mosoly s virág. . .
De sejtés fogja el virrasztó lelkemet —
— Jobb napokat sugall lelkem, jobb éveket!

Szabad lesz a nép, mint hajdanta volt,
Midőn a madár is szabadságot dalolt . . .
Imádkozzunk az ujév reggelén,
Jer, térdeljünk le az oltár zsámolyánál;
Nagy az Isten, ismét velünk leszen
S apáink lelke ránk ujonnan visszaszáll —
S ki dönti meg, ha Isten tartja e házát,
A szabadságnak megdicsőült templomát?

S. Z.

Egy borzasztó karácsonyéj.

(Egy angol orvos leveleiből.)

Közli: Bükkessy Márton.

(Vége.)

Ezt hozá föl a fogolynő védelmére, s mi egy bekövetkező körülmény nélkül az egészet csakugyan elhittük volna. De éppen, midőn azon intéssel, miszerint látogatásának ismétlésétől tartózkodjék, szabadon akaránk bocsájtani, a kapunál csengetést hallánk. Egy csendügyszolga kért bebocsájtatást.

Ez kijelenté, miszerint a ház előtti elmentében gyors ablakbecsapást vön észre, melyet valamely tárgy esése követett az utczára. Rövid keresés után egy nagy éles spanyol kést talált, s ez volt, mint gyanitá, az ablakból kidobott tárgy. Hasonlókép két gyanus viseletü egyéniséget is vett észre az utczán, kik a ház közelében ólálkodtak, s ő bennök atya és fiura ismert — rosz hirben álló emberekre, de kik igen jól éltek, anélkül hogy valaki tudta volna, honnan és miből.

Midőn látogatónőmről s ennek védelméről tudósiták őt, kivánságát fejezé ki, a nőszemélyt láthatni s abban az előbb emlitett két férfi közt az idősebbnek leányára s a fiatalabbnak nővérére ismert.

Ahelyett imuár, hogy a nőt szabadon bocsájtottuk volna, mint először akaránk, tanácsosnak tartók most, őt befogni. Senki ki vallatásánál jelen volt, nem kétkedett többé, hogy a nő Mistress Wingate házábani rövid tartózkodásom ideje alatt az értékes anyagot, melyet munkáimhoz használtam, észrevette, s hogy valóságos terv készittetett, engem megrabolni, söt talán meggyilkolni.

A másik nőcseléd is eskűvel erősité, miszerint előbbi barátnéjának magát elrejtése szobámban teljesen fölösleges volt, miután, ha akarta volna, elég ideje leendett a házat titkosan elhagyni. Különben is ez egész látogatás az ő — még a házban szolgáló nőcseléd — akarata ellen történt, miután korántsem óhajt oly személylyel ismeretségben lenni, ki joggal a becstelenség gyanujában áll.

Mindennek daczára semmi egyebet a fogolynő előtt be nem bizonyithattunk, mint hogy gyanus módon rejté el magát, s miután szivére kötöttük, óvakodjék jövőben ily helyzetben elfogatni, szabadon bocsájtók őt.

Hosszu időn át e történet volt mindenfelé a közbeszég tárgya s én sok hölgy által, kikkel ismeretségben állottam, miatta nem kevéssé kinoztattam, jóllehet az egész dolog szerencsétlenül is végződhetett volna reám nézve.

Még néhány hónapig az illető városban maradtam, s midőn elhagyám azt, hallám, miszerint az illető nőnek atyja és fivere komény fenyegetésekben keltek ki ellenem, ki ártatlan embereket merék gyanuba hozni. Valószinüleg mesterségökben kárositám őket, mert a történtek után kétségtelenül igen kevés ember lett volna hajlandó, éji látogatónőmet házában foglalkodtatni.

Három év mult el e kaland után, s én az egészet már majdnem elfeledém, midőn dolgaim ismét az illető városba szólitának. Eleintén csak néhány napig akarék maradni, de miután azt találám, hogy hosszabb foglalatosságra számithatok, ismét fölkeresém előbbi vendéglősnőmet, mert — azon egyetlen éjt kivéve — igen jól érzém magam házában. Miután azon szobákat, melyekben előbb laktam, véletlenül üresen találám, legnagyobb örömmel másodszor is elfoglalám azokat.

Előbbi itt tartózkodásom ideje alatt számos kedves ismeretséget kötöttem, miért is most — rövid idővel karácsony előtt volt — számos meghivásban részesülék esti olvasó körökbe, táncmulatságokra, estélyekre, melyek száma azon körülmény által, hogy még nős nem valék, valószinüleg nem kisebbittetett. Karácsony estéjén fölhasználám e meghivások egyikét s egy barátommal atyjának házába induláк, hol már számos s szeretetreméltó fi- és leánycsalád volt összegyülve. Barátom atyja kedves jovialis öreg

---

*) Lapunk szerkesztősége is elfogad adományokat átszolgáltatás végett, és a t. adakozók neveit, nyilvános nyugtául, lapunkban közölni fogjuk.

volt, anyja pedig ép azon vidám de azért szende lélek, ki egyedül nevelhetett oly leányokat, minők övéi voltak. Igazán élvezetteljes estét töltünk át.

Mindenféle karácsonyi társasági játékok hozattak szinre, s én vagy e kellemes testmozgás vagy tán inkább néhány üveg bor által szerfölött fölhevültem. Kívánságomat fejezém ki, haza térhetni. Barátaim rávenni iparkodtak, hogy az éjt náluk töltsem, én azonban kötelességemnek tartám, saját lakásomra térni vissza, miután tudtam, hogy Mistress Wingate várakozik reám.

Éjfél elmult már, midőn az egész társaságtól szivélyes kézszoritások közt elbucsuztam, s nem a legbiztosabb lépésekkel haza felé indultam.

Haza érkeztem, néhány percz, s az ágyban voltam. Mistress Wingate nem egyszer nevetett azon sajátságos alak fölött, melyet az egykori éjjeli kaland alkalmával mutattam. Hasonlókép azt is közlé velem, miszerint azon két férfi, kik akkor a ház körül ólálkodtak, később egy betörési kisérlet alkalmával elfogattak, s tizenkét havi börtönre itéltettek, de most ismét szabadok. A jó asszony nagy nyugtalanságot árult el, s az Istenre kért, ne adjak alkalmat ezen embereknek, hogy ellenemi fenyegetőzéseiket kivigyék.

Észrevehető félelme és nyugtalansága csak vidámságomat kelték föl, mindazáltal vigyáztam magamra s az ajtót rendesen lakat és retesz által bistositám.

Midőn az emlitett karácsonyéjjel haza jöttem, mint már mondám, fölhevült állapotban valék s midőn lefeküdtem, különbeni szokásom ellenére nem tudék elaludni.

Az átmulatott est élveit kezdém lelkem elé állitgatni, megitélgetém a szép arczokat, melyekhez oly közel voltam, magamnak is hasonló családi boldogságot kivánék, fontolgatni kezdém, mily eredményre való kilátásom volna, ha az emlitett szép ifju hölgyek egyikét fölkérném, nevét az enyémmel fölcserélni, s örömmel gondolék reá, hogy holnap ismét vendég leendek az illető házban.

Két órát ütött s gondolataim még mindig csavarogtak, de egyszerre egészen más irányt nyerének. Csoszogó titkos zajt kezdék hallani s néhány pillanat mulva azon meggyőződésre jutottam, hogy valaki a konyhalépcsökön fölfelé közeledik.

Eleinte kissé megijedék s azt hivém, hogy rablók vannak a házban, de később eszembe jutott, hogy Mistress Wingate valószinüleg tovább maradt fönn karácsonyi kalácsainak elkészitésére.

Szerfölött különös s előttem még most is kimagyarázhatlan volt, hogy nem jutott azonnal eszembe korábbi kalandom, jóllehet az ugyanazon helyen adá elő magát.

Ismét fülelni kezdék. A lépések hallhatobbak lettek, s szorosan ajtóm előtt megszüntek, egy kéz a kilincsre fekteté magát — igen igen halk nyikorgás — a szobám padlózatán elterülő szönyegen csendes lépések — — két személy jelenlétéről kezdék meggyőződni, s helyzetem borzasztóságát egész terjedelmében érzém. A korábbi kalandrai visszaemlékezés, a két gonosztevőnek fenyegetései, kik akkor hiheteleg várakozásukban megcsalattak, s egészen védtelen helyzetem gondolata — mindez majdnem őrültté tön.

Én döre és esztelen, — bormámoros állapotomban önmagam döntém magamat veszélybe!

A barátságos meghivást, hogy az éjt barátimnál töltsem, visszautasitám, mely pedig minden veszély elől biztositott volna, söt — talán legelőször — elfeledém ajtómat belülről elzárni.

Komor világosságot vevék észre, s miután szemeimet kissé megnyitottam, a két banditát látám szobámban, kik egy lámpa meggyujtásával vesződtek. Nem szégyenlem bevallani, borzasztó ijedelmem megfosztott eszemtől, nem tudám, mit tegyek. De mit is tehettem volna?

Látám, mint vevék ki a gyertyát a lámpából, hogy tintatartómat gyertyatartóvá változtassák. Az egyik légszeszlámpámat akará meggyujtani, de a másik lebeszélé őt erről, azon észrevétellel, hogy ha zavartatnának, nem volna talán elég idejök, azt ismét eloltani.

Erre hámulatos gyorsasággal és ügyességgel átfürkészék iróasztalomat s egész fiókos butorzatomat, melynek megnyitásához álkulcsokat használtak. Miután ez megtörtént, s a zsákmány egy kendőbe volt kötve, az ifjabbik halk káromkodás közt azon inditványt tevé az öregnek, engem — a más világra küldeni.

Ágyamhoz közeledett, szétvoná a függönyöket, s noha nem merém szemeimet fölnyitni, mégis érzém, hogy arczomba nézett. Ismét oldalvást fordult, s szobában kezdett turkálni, mintha keresne valamit.

Eddig azt reménylém, miszerint, ha alvást szinlelek, legalább életemet fogom megmenteni, mert meg valék győződve, mihelyt csatára kerül a dolog, végem van. A két rabló magas, erős emberek voltak, s én teljesen fegyvertelen.

Mig az emlitett rabló szobában keresgélt, nem tartóztathatám vissza magamat, kezemmel titkon nyakamhoz nyulni s egyszersmind meggondolni, mily kevés remény van fönn, hogy valamikor ismét egy vidám karácsonyi lakoma fogja azt megörvendeztetni. Képzelje el valaki magának, ha képes, rémületemet, midőn az öregebb gonosztévő türelmetlen hangon fölszólitá fiát, hogy „gyorsan végezzen, ha már megakarja tenni, s ne várassa őt egész éjen át."

A fiatal ember néhány a földön heverő tárgyba botlott, s midőn még mindig hiában keresgélt szobában, ismételt káromkodással kérdé atyját, mit tett a késsel. Eleinte az utóbbi nem látszék tudni, mit feleljen, de azután épp oly ékesen megválogatott kifejezésekben felelt, hogy a kést lenn az éléskamrában felejté.

A másik rabló káromkodni kezdett az öregre, nagy gyomru falónak nevezé őt, ki nem tud várakozni, mig a munka bevégződik, s fölszólitá őt azután, menjen a késért.

„Na csak hadd ezt, Bill," felele az öreg, „mikor az a sonka oly jó volt; bizony magad sem hagytad volna érintetlenül. De hallod, nem használhatnád ezt itt?" tevé hozzá kérdőleg, pisztolyaim egyikét nyujtva fiának.

„No ugyan, hát még mit nem! Legjobb lesz, ha lármát téve önmagunk hivjuk a rendőrséget nyakunkra! Hordja magát ü késért s ne gagyogjon itt tovább, mert utóbb is fölébresztjük a legényt, a helyett, hogy karácsonyi ünnepeit teljes csendben az égben engednők ünnepelnie.

Az öreg elnyomott röhögésre fakadt fiának ez élcze fölött, vevé a gyertyát s eltávozott, hogy a kést elhozza.

A két banditának mozdulatai oly zajtalanok voltak, beszédök oly csodálatos világos noha csendes hangu, hogy bámulnom kelle azon ügyességet és tökélyt, melyet gyalázatos mesterségökben maguknak szerzének.

Az atyának távolléte alatt a fiu sem volt tétlen. Fölbontá üngöm gallérját s csendesen ott állt mellettem, a másik visszatértére várva.

Csak annak, ki már hasonló helyzetben volt, van fogalma arról, mily gondolatsereg vonult át néhány rövid percz alatt agyamon. Valóban azt hiszem, hogy minden karácsonyünnep, minden vig lakmározásával, melyekben, mióta eszmélni tudok, résztvettem, vonult el lelki szemeim előtt.

Azután a holnapi napra gondolék, azon szeretetreméltó lényekre, kiket elhagytam, s arra, mit még egy óra előtt reménylék, hogy mielőtt egy uj karácsonyt élendek meg, azon szeretetreméltó szivek egyikét enyémnek nevezendhetem.

Emellett még elég időt találék, forrón Istenemhez imádkozni, s minden lehetséges módra gondolni, melyen borzasztó helyzetemből kiszabadulhatnék s az ily rettenetes halált kikerülhetném. Eszembe jutott, hogy most, midőn csupán egy emberrel volna dolgom, talán tehetnék valamit; de éppen e pillanatban a nyakamon fekvő cyklopskéz azt is eszembe hozá, hogy csak egyetlen mozdulatom vesztemet idézendette elő. Egyátalán később sokszor csodálkoztam azon, hogy a rabló türelmetlenségében meg nem fojtott. Mily keserüen megbánám, hogy nem üték azonnal lármát, midőn a lépcsőzeten először hallám a lépéseket.

Végre a rabló fogait kezdé csikorgatni dühében. „Az ördög vinné el a vén gézembert — bizonyosan borhoz jutott!" morgá magában, s e szavakkal szintén elhagyá a szobát, hogy méltó atyját fölkeresse, s a gyilkos eszközt elhozza.

Itt volt az idő számomra, s gondolhatjátok, hogy el nem mulasztám. Azon pillanatban, melyben az ifjabb bandita a szobát elhagyá, lábaimon voltam; zajtalanul az ajtóhoz sieték, becsapám, a kulcsot ráforditám, a reteszt elötolám, meggyujtám a lámpát s közel hozzá öröm és hálaérzettől térdeimre borulni, hü biztos pisztolyaimmal kezemben várám be a rablók visszatértét.

Attól nem volt tartani valóm, hogy nem fognak visszatérni, mert álkulcsaik s a kendőbe kötött rabolt tárgyak szobámban a padon feküdtek; a visszatérésnek tehát szándékukban kelle lennie.

Kinyitám egyik ablakomat s minden erőmből segitség után kiálték. Mistress Wingate és szolgálója, kik e közben fölébredtek, követték példámat, s rövid idő mulva egy bátor sereg szomszéd és néhány rendőrszolga élén az egész házat keresztül kasul átfürkészénk. A gazemberek egyike mégis megszökött, sem hirét sem hamvát sehol sem találánk. Az öregebbiket ellenben holtrészeg állapotban a pinczében lelők föl. Helyzetének veszélye nem volt még elég fenyegető, hogy visszatartóztathatta volna a szenvedélyének való szolgálattól, melyre a kisértet oly nagy volt.

Fürkészetünk eredményeül még azt találók, hogy az éléskamara ablakán át jutottak a házba, s azután álkulcsaik segélyével nyiták meg az utjokba eső ajtókat.

Bill, az ifjabb rabló, sokkal ismertebb volt, hogysem az ügyében elrendelt nyomozást kikerülhette volna. Némi idő mulva elfogatott s atyjával együtt egy ausztráliai fegyenczgyarmatra szállittatott.

Az egész dolog szerfeletti föltünést okozott s én e karácsonyi idők alatt beszédtárgya voltam minden társaságnak. Azon rendkivüli részvét, melyet egy bizonyos szeretetreméltó személy e történet elmondásánál irántam tanusitott, még másnemü, igen kielégitő nyilatkozatokra is vezetett, s legközelebbi karácsonyi ünnepeimet már saját ujonnan alapitott tüzhelyemen töltém.

Sokszor hálát mondék az égnek, hogy a jó Mistress Wingate nem volt tagja az egészségmérsékleti egyletnek, mert azon gazdag tartalom nélkül, melyet pinczéje néhány nappal karácsony előtt nyert, miután számos rokonait és ismerőseit is meg akará vendégelni, gégém nem lett volna képes, szolgálatát megtenni, midőn ennek ideje volt.

Elmondám igy azon némi jelentőségü egyetlen kalandot, melyben valaha szerepeltem, s jóllehet gazdagok és szegények egyaránt mint öröm és hálaidőt üdvözlik a karácsonyt, mégis kétkedem, hogy ember e világon inkább volna áthatva ez érzelmektől, mint ez ama végzetteljes éj óta én vagyok.

ÜZLETI HIRNÖK.

NAGY-KANIZSA, dec. 31. Hasonlitsuk össze jelen állásunkat a politikával, azt látjuk, hogy mindkettő roppant változáson ment keresztül; tekintsünk vissza ez év eseményeire, méltán mondhatjuk: hogy elég lett volna egy évszázadra. A termények ára majdnem még egyszer oly magas, mint a tavalié. Ez elég „sajnos", mert a fogyasztó közönség alig szerezheti be a legszükségesebbet. Számos földes ur pedig a silány termés miatt majdnem tönkre jutott. — A kereskedő pedig a lanyha üzlet mellett igen silány nyereségben részesül.

Árjegyzékünk következő:

Jelenlegi árak alsó-ausztriai mérőként a helybeli piaczon: Buza uj 85—88 fns 6 frt 50 kr—7 frt — kr. Rozs uj 78—79 fontos 5 frt —, Kukoricza 84—85 fns 4 frt. Árpa serfőzéshez való, 70—73 fontos 4 ft 25 kr. — Zab 45—47 fontos 1 frt 70 kr. Pohánka első-rendü 2 frt 50 kr. — Paszuly fehér 5 ft 25, tarka 4 frt 25 kr. Gubó első rendü 8 frt 25 kr. mázsája. Szilvapálinka 20 foku 10—29 frt hordóval együtt. Törkölypálinka 20 fok 19—20 frt hordóval együtt. Méz 13—$13^1/_2$ frt. Borkő 25 frt. Nyersbőrök: (lanyha üzlet) ökör- és tehén- 44 frt. és bozabőrök 48 frt. mázsánként.

Borok. fehér és vörös (schiller) 1862- és 1865-ki — vidékünkbeli — termés 8 frt -10 frt. — Villányi és szegszárdi fekete 1866. 10—12 ft. Uj honi bor vörös (schiller) és fehér 7 frt—9 frt — kr. Balatonmelléki borok 1868- és 1865-iki fehér 12—15 frt. akónként.

Viasz 90 frt — kr. Réz 44—46 frt. Közönséges gyapju ára 75 frt. — Fehér rongy ára 7 frt 25—7 frt 75 kr, feketéé 4 frt.

N.-kanizsai piaczi árak dec. 30.

Borsó itczéje 12 kr. Lencse itczéje 8 kr. Bab itczéje 6 kr. Köles itcz. 8 kr. Burgonya mérője 80 kr—1 ft 10 kr. Marhahus fontja 15 kr. Juhhus fontja 10 kr. Sertéshus fontja 20 kr. Szalonna mázsája 38 frt — kr. Zsir fontja 42 kr. Lángliszt mázsája 11 frt — kr. Zsemlyeliszt mázsája 9 frt — kr. Kenyérliszt fontja 8 kr. Kukoriczaliszt fontja 4 kr. Árpadara fontja 6 kr. Köleskása fontja 8 kr. Rizskása fontja 18 kr. Faolaj fontja 60 kr. Repczeolaj fontja 32 kr. Lenmagolaj fontja 40 kr. Uj bor itczéje 10 kr. — Ó bor itczéje 20 kr. Pesti sör itczéje 14 kr Kanizsai sör itczéje 10 kr. Gabona-pálinka itczéje 50 kr. Törköly-pálinka itczéje 40 kr Szilva-pálinka itczéje 60 kr. Nyers faggyú mázsája 15 frt. — kr Öntöttfaggyú-gyertya fontja 32 kr. Mártott fontja 34 kr. Szappan fontja 24 kr. Só fontja 10 kr. Keményfa öle 6 frt — kr. Puhafa öle 5 frt — kr. Nyersfa öle 5 frt— kr Fazén mérője 40 kr. Széna mázsája 0 frt 80 kr. Szalma m. 50 kr. Kender fontja 56 kr. Len fontja 60 kr.

Bécsi pénzárfolyam dec. 30.

5% metaliques 57.50; 5% nemz. kölcsön 61.20; 1860-ki álladalmi kölcsön 81. 70; bankrészvények 715.— hitelintézeti részvények 149.80; London 130.60; ezüst ágio 129.50; arany darabja 6 frt 19 kr.

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

IRDETÉSEK.

☞ Fele árért szállit ☜

urak-, hölgyek- és gyermekeknek

az első és legnagyobb

vászon-raktárnak központi raktára

☞ Bécs, Stadt, Tuchlauben 11. szám alatt ☜

a legolcsóbb és legjobb kész vászonneműeket minden nagyság és minőségben, valamint vászon-gatyákat, fehér és pompás szines ingeket minden nagyságban a legujabb divat szerint, és oly meglepő olcsó árakért, hogy a legkisebb megrendelés továbbra is a legnagyobb megrendeléseket idézi elő. Az alant következő árak állitásom bizonyságául szolgálnak, és a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

Kész uri-ingek, legjobb kézimunka.

Fehér-fonalu vászoningek, sima 3 frt —. kr helyett csak 1 ft 50 kr.
Finom nemü ránczos mellel 4 ft 50 kr hely. csak 2 ft 30 kr.
Finom irhoni v. rumburgi ingek 6 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Finom hollandi vászoningek 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft.
Fin. rumb. kézzelfont ingek 7 ft 50 kr hely. csak 3 ft 50 kr.
Legfin. rumburgi ingek, legszebb kézimunka 10 ft hely. csak 4 ft 50.
Legfin. belgiai batist vászonból 12 ft hely. csak 5 ft 50 kr.

Fehér és szines shirting-ingek.

Uri ingek fehér shirtingből 3 frt helyett csak 1 frt 80 kr.
Legfinomabb franczia shirtingből 4 frt 25 kr hely. csak 2 frt 80 kr.
Legujabb dessins szines ingek 2 ft 50 kr hely. csak 1 ft 80 kr.
Pompás szines shirting-ingek 4 ft 50 kr hely. csak 2 ft 50 kr.
Valódi franczia szines batist-ingek 6 ft 50 kr hely. csak 3 frt.
Legujabb fehér bál-ingek, igen finom 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft 50.

Kész női ingek,

legszebb kézimunka és kézikötés.

Sima vászon-nőingek huzással 4 frt helyett csak 1 ft 90 kr.
Finom schweiczi ingek redős mellel 5 ft 50 kr h. csak 2 ft 50 kr.
Uj divatu sziv- és raveurben kötött 6 ft 50 kr h. csak 3 ft 50 kr.
Eugenia, uj divatu, kötött 7 ft hely. csak 3 ft 50 kr.
Mária-Antónia füzöny-ingek 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft.
Victoria, valódi Valencienne-val kötött 16 ft hely. csak 7 ft.
Finom vászonból, hurkolva 5 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Divat-ingek, legfinomabb belfast vászonból hurkolva 6.50 h. csak 3.80.
Női alsó-nadrágok legfin. shirtingből 4 ft h. csak 2 ft.
Női nadrágok, kötve, legfin. vászonból 6 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Női éji mellényke, angol shirtingből 5 ft 50 kr. hely. csak 2 ft 30 kr.
Díszes, szépen kötött mellényke 12 ft hely. csak 5 ft 50 kr.
Legfin. mellényke, valódi valencienne-val 20 ft hely. csak 10 ft.
Női éji ingek hosszu ujakkal 3—3.50—4 ft 50 krig.

Legfinomabb vászon férfi-gatyák.

1 frt 20 kr—1 frt 50 kr. — legfinomabb rumburgi 2 frt 20 kr.
Irhoni szövet, 48 rőf 34 ft helyett csak 17 ft.
Legfinomabb irhoni vagy rumburgi, 50 rőf 60 ft hely. csak 24 ft.
Jó vászon-zsebkendők, fél tuczatja 1, 1 ft 50 kr. 1 80 kr—2 ft.
Legfin. zsebkendők, batist-vászonból, fél tuczatja 2—2 ft 50 kr.
Divatos uri zsebkendők, fél tuczatja 1 ft 50. 1 ft 80. 2 ft.
Jó fehér és [illegible] uri harisnya, fél tuczatja 2—2 ft [illegible], 3 ft 50 kr.
A legjobb franczia flanel-ingek mindenféle szinüek, simán és redőzve, különösen [illegible] meghülés ellen óvszerül szolgálnak, 3 ft [illegible], [illegible] 4 ft 50 kr.

☞ A kelmék [illegible] valódiságáért kezesség adatik. Ingek, melyek a testnek nem állanak, visszavétetnek.

Megrendelések a legtávolabbi vidékekre utánvét mellett teljesittetnek. — Megrendeléseknél különösen kéretik a nyak-bőség beküldése. (7—12)

Czim: An das Central-Depot der ersten Leinwäsche-Niederlage des Louis Modern, Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hatodik évfolyam. 2. szám 1867. január 10-én.

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap
a
szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelen:
Minden hó 1-én, 10-én, és 20-kán egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF. könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: - 4 frt. — kr.
Fél évre - - 2 „ — „
Évnegyedre - 1 „ — „

Hirdetések:
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren“ egy petit sor beiktatási dija 10 kr.

Előfizetési pénzek és hirdetések,
ugy szintén e lap szellemi tartalmát illető közlemények,
valamint vidéki levelek, bérmentve, a kiadóhivatalhoz küldendők NAGY-KANIZSÁRA.

Az önzés korszaka.

A hitetlenség százfejü hydrájának első szülötte az önzés, a féktelen önszeretet, mely minden erőt, minden lényt saját malma kerekének forgatóivá szeretne tenni. Ez azon szörny, mely aláássa a család boldogságát s porba tiporja a nemzetek jóllétét; ez a legkegyetlenebb zsarnok az emberi szivben, mely minden nemesb és magasztosb érzelmet elöl; ez minden rosz forrása, melyből a merre foly, csak nyomor és enyészet ömlik. Az önzésről mondhatni el, mit egy jeles keresztény bölcs a fösvénységről mondott: „hogy megtölti az erdőket rablókkal, a házakat tolvajokkal; a családot elégedetlenekkel, a vásárokat csalókkal, a törvénykezési csarnokot hamis esküvel, az ártatlanság küszöbét szükség- és nyomorral, az árvák szemeit könyekkel, az özvegyek szivét sóhajjal, a börtönöket gonosztevőkkel, a poklot lakókkal.“ — Mert miként a vasat mi sem marja öszsze és emészti, mint a rozsda, melyet önmaga szül és táplál, épen ugy a szivet misem rontja meg s törpiti el anynyira, mint az önzés rozsdája, melyet önmaga szül, táplál és föntart“, szól egy régi tudós.

Azonban az önzés káros hatalma sehol sem hagyja az enyészetnek mélyebb nyomdokait, mint a társadalom virányán; itt az pusztitó zivatar, szikkasztó Samum szél, beláthatlan termeszraj, mely a társadalom szellemét, a közbizalom átfonódó repkényét, a minden dicsőt és nagyot szülő áldozatkészséget gyökerében emészti meg.

S e daemon napjainkban ugy látszik vasmarkában szedte össze társadalmunk kormánygyeplőit és uralkodik azon. Az önzés korszaka elérkezett.

Mit föllengező gondolatokban elvontan kifejezénk, lássuk az élet szinterén köznapi ruhájában.

Nézzük először a családot. Vonjuk el a függönyt, s lássunk egész szemtelenséggel a meztelen alakokra, kik a házi tüzhely körül süt' éreznek. A család az egyes tagok önzése, élvezethajhászása által megoszlott.

A házi ur mesterember, legényeket tart. — Dolgoznak reggeltől estig; az asszony a gazdaságot látja el, a gyermekek, nehogy terheikre legyenek a szoba lakosainak, künn keresnek szórakozást. Feierabend van. — A férj a cassinoba vagy vendéglőbe megy, hisz senki sem veheti rosz néven, hahogy kissé a napi fáradalmat egy kis politizálással, s valami kis hegyaljaival kiveri gondteljes fejéből. — Hát a háziasszony merre van? A fééj nincs honn; csak nem görnyedezhetik a nő magányosan mindig otthon; elment a nagyobbik leánynyal a piaczra sétálni; a mamák többen összejönnek, a beszélgetés tárgya nem fogy ki; a leányok addig kissé előbbre mennek, közlik tetszésök tárgyait egymással, néha egyik-másik derék fiatal ember csatlakozik hozzájuk: a mamák hátul vannak; ők beszélgetnek. — A szülők távol levén a házi tüzhelytől, mit mivelnek az érettebb férfigyermekek, mit a legények, mit a kicsinyek? Nézzenek maguk utána, hiszen csak nem lehet őket mindig őrizni!

De néznek is ám. Az idősb gyermekek fölkeresik az esti mulatóhelyeket, a tivornyákat, dőzsölnek, mig a papa távol marad a háztól. Nincsenek fölügyelet alatt, élvezik a szabadságot, mely korán visszatükrözik arczukon. Az atya véli, hogy fiainak nem lehet sem zsarnoka, sem hajduja; hisz már elég eszök lehet; azután csak nekik is szabad kedvök szerint mulatni. — Innen van a fiatalság romlottsága.

A kisebbek mindennemü utczai gyermekekkel összekeverődnek, ettől ezt a sujtásos szót, amattól azt a tisztességes epithetumot sajátitja el; vagy legjobb esetben a szolgáló fölügyelete alá bizatva, a legdurvább tettek szemtanuivá, ocsmány szavak utánzóivá tétetnek. A szolgálók korunkban a gyermekek legnagyobb mételye. A szülők önző élvezetszomjukat a köteles, a nemes, de áldozatkészséget föltételező gondos gyermeknevelés elébe téve, igen gyakran magzataikat a korunkban nagyon is romlott szolgálók gondjai alá helyezik.

Itt a félelmes mesék által a gyermekekbe a félelem érzete csepegtetik s a bal néphiedelmekben erősittetnek meg. Itt ragad reájok először az ocsmány szójárás és káromlás. Itt tanulják ama szép dalokat, melyek az ártatlan ajkakat beszennyezik. Itt látnak, hallnak olyan dolgokat, melyeket bár ők még nem értenek, de kitörölhetlen benyomást gyakorolnak reájok; főkép ha magukra hagyatva a cselédek többen összejönnek vagy pedig ők fölkeresik szivök tárgyát.

A családfő tehát nagyobbrészt gondoktól elfoglalva, szabad idejét kedve szerint tölti — a családon kivül; a nő magára hagyatva élvezetet keres — a családon kivül; a gyermekek fölügyeletet nem érezve, szabadságukat élvezik a könnyelmüség elvei nyomán; a szigorubb nevelésre szorultak, a szolgálók rontó iskolájába járnak.

Kérdem: hol van a család? hol a nevelés? A család az önzéstől elragadva megoszlott. Mi a következménye? romlás; mi az oka: az önzés. — Igy van-e ez általában? igen, mert az önzés korszakát éljük.

Lássuk még a családban az önzés káros befolyását az iparra nézve.

II.

Az önzés fattyu gyermeke az élvezetvadászat. Az önző ember élvezni akar, kerüljön az bármibe, áldozza föl érte gyermekei jóllétét, családja boldogságát.

Egy czélt lát maga előtt, s ez az élvezet; és pedig ezt annál nagyobb mértékben keresi, minél jobban meg győződik, hogy csak kevés ideig élvezheti. Ede, bibe, comede, post mortem nulla voluptas! ezt halljuk mindenfelől hangzani napjainkban. Edite, bibite collegiales, post multa saecula pocula nulla! ezt éneklik majd prózában, majd versben, a felsőbb körökben épen ugy, mint az alsókban.

S ezen elv szomoru visszahatást szül, főleg a középosztályban, mely főleg az ipar előmozditója. Nézzük, miért dolgozik hetenként a mesterember? hogy vasárnap és hétfőn jól élhessen. Ismertem családokat, hol hétköznap alig volt kenyerök, de vasárnap s ha még maradott valami a keresményből hétfőn egész lakodalmat csaptak a kereset szerint, melynek e napokban nyakára kellett hágni.

Ez élvezetkór, mely egybe van kötve a hason léptekkel haladó fényüzéssel, míg egyrészről kizárja a közjólét magasabb eszméjét, pusztán csak önmagának zsákmányolva ki munkásságának nyereményét, másrészről kiapasztja a haszoneredményezte segélyforrást, melyből saját mesterségére, iparágára vagy kereskedésére nagyobb mennyiséget fordithatna. S igy mindig az iparos osztály a kezdeményezés korlátai között mozog s nem emelkedhetik föl oly állapotra, melyben mind az államnak nagyobb hasznot, mind magának és övéinek biztos állást szerezhetne. Egy kis szerencsétlenség, betegség vagy kárvallás, vagy csak öregség: s az iparos csalódástól a társadalom inkább tengődő és segélyre szoruló, hogysem tetemes haszonhajtó tagjává válik.

Számitsuk még ide épen az élvezetkór és fényüzésszülte adósságcsinálást; midőn ugyanis az iparoskészletben levő tényleges erejét, készpénzét, melyet csak nagynehezen tud megmenteni az élvezetkór körmei közől, mások számára rendelt iparczikkre vagy mesterségére költi, azoktól pedig, a kiknek dolgozik, pénzt nem kap, hanem csak a kereskedői jegyzőkönyv hasábjait tölti meg az adósok neveivel; ugy nem csodálkozhatunk a iparos osztály, az állam legnagyobb része szegénységén s vele együtt az igen szenvedőleges állapoton.

Az önzés, az élvvadászat az oka, hogy a szülő gyermeke hasznát saját élvezetének elébe nem akarván tenni, házasulandó gyermekének, akár férfi akár nő legyen az, de leginkább, ha leány az, éltében nem adja át birtoka egy részét, melylyel a gyermek jövendője boldog sorsát alapithatná meg, mely tagadhatlan az iparra, az előhaladásra nagy befolyással bir.

Elvitázhatlan, hogy ez önző korszak a szülőknek nem ad garantiát, biztositékot, hogy gyermeke a szülőket megvető háladatlanok számát nem növeli; de az ifju is, atyja éltében kezei kötve levén, legszebb éveiben előhaladása tényezőit nélkülözvén, nem fejthet ki az ipar- és kereskedésben annyi erőt nem használhat magának, másoknak annyit, mint azt ellenkező esetben tehetné.

Az önzés korszakát éljük.

VÖLGYI

Levelezések.

Kiskunság, január elején. 1867.

Fehér czipó szalonna,
Füstölt hus és káposzta,
Az alföldnek étele;
Ezzel lakik jól tele.
Pörkölt hus a bográcsban
Jó túrós haluskával,
Eszik nóba egész nap,
Iszik reá mint a csap. — —

Ez volt hajdan itt a nóta, midőn minden kun ember kiváltságos jogokkal birt; midőn a tekintetes nemes vármegyék u. n. paraszt népe csak azért született, hogy a kegyelmes földes uraságok igavonó jobbágya szaporodjék. Hej! de most ott is, itt is máskep huzzák; mióta az „egyenlőség“ igéje testté vált, azóta a mi azt illeti, egyenlően kontrál a kunember a vármegyei paraszttal, vagy ha ugy tetszik: az iga alól kiszabaditott parasztnemes azt a nótát fujja s egyuttal el is járja, a mit a kunember; s itt most már ez a nóta:

„Oh jaj már minékünk boldogtalanoknak
Az ajtón az éhség rémesen kopogtat —
Nincs forditott kása *) bár csak krumpli lenne,
A szegény nép ezzel majd csak kitelelne. —
Pörkölt husnak vége, turós csusza sincsen —
A töltött káposzta ritkán kerül itten.
Kenyér sincs a házban üres a szakajtó
Executiótól nyikorog az ajtó.
Dobolják a házat: „drada drada drom drom!“
Kutyául megy itten bizonyára, mondom!
Nől a sok adósság egymásra rakásra
A' sokféle kontó nem fér a rovásra
Tekintetes urak hol a redemptió?
Hol a négy fogatos — hol van a sok tinó?
Portióba mentek! édes atyámfia —
Pompás egy állapot üsse meg a — — nyila,
Pénz pénz! te imádott bálványa szivünknek
Hová lett a képe, s szépsége — szinednek?
Nem mutatod magad alig ismerünk rád,
Elforditod tőlünk drágalátos orczád. —
Felfordult világ ez! felfordultunk benne,
Igy felfordulva hát az ember mit tenne? —
Felfordulva jár, és — leginkább csak hátra:
Tudván hogy e földön nincsen maradása. —
Oh jaj már minékünk boldogtalanoknak
Az ajtón az éhség rémesen kopogtat.“

Ez most uram! a mi nótánk, melyet minden ember a legmélyebb fájdalommal énekelget ezen esztendőben; hihető, hogy ez a nóta a tavaszra még szomorubbá válik, adja az ég, hogy ne ugy legyen.

Annyi nálunk a szegény ember, hogy Isten a megmondhatója, mikép telel ki, s csodálatos dolog, hogy az azelőtt napirenden levő lopások, ház s kamra-ásások, csaknem teljesen megszüntek, a csendbiztosoknak s kerületi hadnagyoknak alig van dolguk; s mégis — valamely kerületi tisztviselőnek eszébe jutott a rögtönitélőbiróság felállitását hozni inditványba a Jászkunkerületben; — mi alapon, holott a beérkezett jelentések szerint egyetlen egy rablási eset sem fordult elő itt; legyünk óvatosak e tárgy körül, s ne üssünk lármát akkor, midőn erre legkisebb okunk sincs.

Az adóexecutió — hála Istennek tőlünk eltávozott — nem tudván behajtani semmit ott, a hol semmi sincs; ezt előre is tudtuk, s nincs rajta csodálni való.

A helybeli, azaz a kunszentmiklósi casino hirszerint batyubált rendez, — jó lesz bizony, s nagyon jó lesz mindegyik batyu mellé egy-egy éhes gyermeket fogni, hogy a megmaradt hulladék kárba ne veszszen.

A fényképészeti levételek oly általános fényüzési divattá váltak, hogy szinte azon kérdést kell tennünk, valósággal inség van-e vagy csak elhitettük magunkkal a fagy

*) Igen kedves s izletes eledel az alföldön.

után, hogy az inségnek okvetlen be kell következni.— Jelenleg Kornstock testvérfényképészek működnek városunkban, s bár nevök nem magyar hangzásu, de azért — mint szokták mondani — oly hetyke két csinos magyar gyerek, hogy keresni kell párjukat, de van is ám látogató, egymást kergeti a csinosbnál csinosabb kun leány és kun menyecske, többször meg kell bámulnunk az öltözeket, melynek izléstelljessége s nem ritkán fénye az itteni polgárhölgyeket oly bájossá s széppé teszi, talán néha tulzott is kissé a fényüzés, s jó lenne — kivált a mai inséges időben — valami kartonszövet is a chéz selyemviganó helyett, azt hiszem abban is fel ismernék kilétünket; — no de nem árt a magyar hölgyben keleti fajánál s véralkatánál fogva egy kis nemes hiuság — csak azután amaz utálatos gögbe ne csapjon át, mely korunkban oly sok férjhez menendőt hagy a párta alatt. — De el is tértünk tárgyunktól, nem czélunk professori czopfpfal leczkéztetni a szép hölgyvilágot, tessék ezt cselekedni a papáknak, kikek szintén czükbe jut néha kipödrött bajuszszal, s simára fésült öszhajjal és szakállal áldozni a hiuság istenének; lefényképeztetvén izmos s takaros termeteiket az utódok méltó bámulására.

Dalegyletünk is van, melynek szorgalmas tagjai kiválóan igyekeznek megfelelni a mit szem elé tüztek; Isten jóvoltából másfél év óta áll fen, s több nyilvános előadást tartott, szerencsés volt a pestbudai orsz. zeneünnepélyen közreműködni; — a hideg részvétlenség s roppant közönyösség daczára is, melyet különösen, s fájdalom épen az értelmiségben tapasztal, önerejéből sikerült mind ez ideig szép egyetértésben s dalártestvéri szeretetben magát fentartani, s habár nem ritkán kelle küzdenie némely nyegle ülettlen élezeskedőkkel s egyes működő tagok elpártolásával, (kiknek óhajtjuk, hogy a szentlélek szállja meg szivöket), azért még ma is 18 működő tagot számlál. Az elszakadtak sorába számithatjuk Zágonyi György alkarigazgatót is, a hires „Szatmári emlék" szerzőjét, ki e szerzeményhez méltó érdemeket szerzett magának ugy is mint karigazgató. — Ugyan czáfolja meg Z. ur a tisztelt dalárok közt azon általánosan elterjedt hitet, hogy ön képtelen egy négyszólamüéneket vagy dalt betanitani, csapjon fel ujra közénk, mert mint kunszentmiklósi kántornak ez valóban nemcsak hivatalával összeillik, de itt a tanitás mellett nagyon sokat lehet tanulni is; ha már a „Zenészeti lapok" biztositási részvényéhez egy krajczárral sem járult, legalább igyekezzék e tévedést mint működő tag a karban a második felhang (tenore secund) szólamban helyreütni.

Beszélik, de igaz is, hogy Szilveszter estélyét az itteni uri kompániából egy töredék az u. n. kávéházban nagyban s zajosan ülte meg; folyt a 18 és 20 kros rosz bor mint a Tisza vize, repültek a palaczkok szerteszét az üres légben, ivott a föld is széles jó kedvében. Valóban czifra az élet, és sok nyomorult komédiát lehet látni benne; — egyik ember szórja a pénzt, s a mit el nem bír költeni, sárba dobálja a helyett, hogy a szegény éhezőknek adná; — itt dinom-dánom, amott sirás és fogcsikorgatás; de jönni kell, és jönni fog egy idő, mikor megfordítva áll land a dolog, mert valóban a keserüség pohara csordultig van.

Forduljunk el ez utálatos képtől, s öltöztessük vidámabb szinbe gondolatinkat:

Kivánunk szerkesztő urnak boldog ujévet s sok előfizetőt, s ezeknek szintén számos és boldog ujévet, megelégedést s keresztényi türelmet a reánk nehezült napok elviseléséhez.

BORS KÁROLY.

Zala-somogyi hirek.

— A hadseregkiegészités egy m. é. dec. 28-ról kelt császári rendelet által az eddigi szokástól eltérőleg lényegesen módositatott. Lényegesebb pontjai a következők: a szolgálat ideje 8 évről 6 ra szállittatik le; a járásokra alapitott sorsolás (az 1858. trv. 2. §.) helyett mind a három korosztálybeli hadkötelesek, ha a szolgálatra képesek, föltétlenül besorozandók; mig az eddig szokásos 2 évi reserve 6-ra émeltetett. A hadkötelezettség kiterjed az ország minden lakosára; kivétetnek az egyes hitfelekezetek papjai s nyilvános intézeteknél működő tanárok; a katonakötelezettség alól való megválthatás teljesen megszünik, de a hadseregbeni szolgálat alóli fölmentés föltételei némileg kitágittattak, a mennyiben a felsőbb tanintézeteknél levő ifjak, ha önkéntesen belépnek a hadseregbe, csak egy évig tartoznak tettleg szolgálni s letett tiszti vizsga után mint tartaléktisztek a tartalékosztályokba soroztatnak. Hasonló kedvezményben egyéb müvelt ifjak is részesülnek. Ez intézkedésnek hasznos voltát tagadni nem lehet, kár, hogy azok alkotmánykivüli uton octroy által léptetnek életbe.

△ (Sylvester estéje.) Mult év utolsó napjának vég óráiban valamely suhancz a helybeli rabbi fájához egy égő kanóczot és egy negyed font lőport dugott. Szerencsére egy helybeli polgár az égő kanóczot észrevevé, a mielőtt az ördögi szer meggyuladt volna, eloltá a nélkül, hogy rosszabb következménye lett volna.

△ (Sylvester-esti dalárda.) Helybeli dalárdánk ismét egy élvezetdus estét szerzett pártoló tagjainak, kik szép számmal jelentek meg. A dalárda következő müsorozattal mulattatá az egybegyülteket: 1. Nyitány Suppé „Tannenhäuser" operájából, előadá a zenekar. 2. „Jegenyefa tetejébe." Népdal Wöhlertől, énekié a dalárda. 3. „Cavatina." Bellini „Somnambula" operájából, előadá a zenekar. 4. „Ein König ist der Wein." Kurztól, énekié a dalárda. 5. Ario aus „Kobald." Prochtól, előadá a zenekar. 6. „Máskor." Kreutzertől, énekié a dalárda. 7. „Potpourri Offenbach „Schöne Helena" operettjéből, előadá a zenekar. 8. „Ballscenen." Engelsbergertől, énekié a dalárda. — „Gans und Riel ter." Tréfás operette. — Ezt tánczkoszoru követé.

Dalárdánk fáradhatlanul működik, és megérdemli a dicséretet; hanem dalai nem akarják a szabatosságot elérni; hogy hol van ennek oka, a tagoknál-e, vagy a karmesternél, azt nehéz kitalálni; az erőltetett kényszer mindenesetre nagyon is észrevehető. Nem mulaszthatunk el ezuttal egy tagot megemlíteni, ki mindenkor és mindenben kitünni kiván, ha másképen nem, bát öltönyével. A működő tagok fel léttek kérve, a mennyire lehet fekete magyar öltönyben megjelenni, de ezen különös természetü jó fiu tán a szemeket akarván sértani, fekete kabátban és bő sárga plundrában jelent meg a szinpadon; ki is tünt, az igaz, épen ugy, mint „szarvas" vendéglősünk a gyüszü nagyságu buteliái közül.

△ (Német Berta hangversenye.) F. hó 6 án tartatott meg a „Zöldfa" nagytermében Német Berta hangversenye, oly számos és diszes közönség előtt, minőt Kanizsa városa hangverseny alkalmával még együtt nem látott. Az est hősnője most másodszor mutatá be magát a jóakaró közönségnek; ő általán bámulatot idézett elő, hogy alig két év alatt magát Bécsben — több pártoló segitségével, kik között első helyet foglal a sokszor dicsért emberbaráti szeretetről ismert Guttman család — a dalszinház számára kimüvelte. Hangja erős és kitartó, és biztos reméllhető: hogy ha tanulmányait oly szorgalommal folytatja, mint megkezdte: néhány év alatt első helyet foglaland el a dalhősnők között. A hangverseny kiegészitésül szivességből közreműködtek: Pyllemann M. és a bájos Maschanszker (Guttmann) Ida asszony, és az aranyhangu Kartschmaroff helybeli izr. lant chórista; ez utóbbit nem vagyunk képesek elég dicsérettel halmozni, hangja tömött, gyönyörü, szép, iskolája bámulatos, előadása megnyerő, alakja kedves, itt a természet és müvészet központosult. A hangversenyen körülbelül 800-an jelentek meg, Nem mulaszthatjuk el ezuttal ismét elismerésünket nyilvánitani Guttman asszonynak, ki nemcsak a hangversenyzőnőt számos jótétemányével halmozá, hanem a terem felékitésére oly gondot forditott, hogy a diszitmény nem egy hangversenyre, hanem egy fényes tánczvigalomra is beillett volna. — Vajha ezen jószivü nő még soká jóságát gyakorolhassa!

— (Tánczvigalom.) „Csáktornya és vidéke fiatalsága" az ottani szegények segélyezésére f. hó 26-án a „Hattyuhoz" czimzett vendéglő termében „zártkörü tánczvigalmat" rendez. Kezdete 8 órakor. Személyjegy 1 ft 50 kr. Családjegy 3 ft.

△ (Fényes tánczvigalom.) A f. hó 19-én tartandó jótékonyczélu fényes tánczvigalomra oly nagy előkészületek történnek, hogy bátran elmondhatni, miszerint a Dunántul talán páratlan lesz, a terem kivilágitásához 400 gyertya kivántatik, Grünbaum ügyes zenekara melló a jóhirben álló szombathelyiek is jönnek. Zala-, Somogy-, Vas- és Sopronmegyéből már 300 vendég van előjegyezve. Ha az ut kedvező lesz, a „Zöldfa" terme fényben fog tündökölni.

— (Hangverseny.) F. hó 12-én Pyllemann Ferencz városunk jóhirnevü zongoramüvésze a nagy-casinóban hangversenyt rendez. Nem-tagoknak is szabad a bemenet.

△ Bakody Lajos jóhirben álló magyar zongora-müvész f. hó utolján hangversenyt óhajt városunkban rendezni. Már előre is figyelmeztetjük a müvészet-kedvelő t. közönséget. A hangversenyző Kőszegen és Szombathelyen közelismerésben részesült.

△ (Kereskedelmi egylet.) Jan. 1-én tartá kereskedelmi egyletünk választmányi gyülését, melyben az érdemeket szerzett Weiss Samu egyhangulag elnöknek, Stern Mór alelnöknek, Spitzer M. titkár-, és Polák W. M. pénztárnoknak választattak meg. A választmány megválasztásánál oly botrányos visszaélések történtek, hogy jónak látták, az uj választmányi tagok megválasztását jan. hó 6-ára elhalasztani, mely napon teljes rendben meg is tartatott. — E derék testület sok dicséretet érdemel, mert alig néhány év előtt az életerő csak pislogott, ma pedig oly kellemetes helyzetben van, hogy megközeliti a 300 tagot, néhány ezer kötetből álló könyvtárral és több ezer frt értékü sorsjegygyel rendelkezik; jóval felülmulja a többi egyleteket, és ezen előrehaladás csakis a tagok összetartásának és az elnökség ügyes vezetésének köszönhető.

— Gróf Festetics György, Zalamegye főispánja, kinek közügyeink, közintézeteink s a szenvedő emberiség már oly sokat köszönnek, a megyebeli inségesek segélyésére a régebben felajánlott 1000 frton kivül, ujabban 2000 frtot ajándékozott.

△ (Szerencsétlenség.) A helybeli indóházban egy felügyelő vigyázatlanságból a kerekek alá került, a szerencsétlennek feje összezuzatott, és azon pillanatban kiadá lelkét.

△ (Nagy rablás.) Sopronmegye Belet helységében 12 álarczos rabló rontott az ottani izraelita kereskedőhöz, kik az üzletből nemcsak jelentékeny mennyiségü értékes holmit raboltak el, hanem még vas kaszaszáját is, melyben néhány ezer frt készpénz és váltók voltak elhelyezve.

— (Hibaigazitás.) Lapunk mult évi 34-ik számában a „Nyilt tér" rovatban a „fentebbiek" szó kihagyása miatt csakis a katonaság emeltetvén ki, pedig az előljáróság a néppel együtt nagyon is megérdemlik az urodalom részéről a köszönetet.

Fővárosi és vidéki hirek.

— A hadsereg-kiegészitési patenst a „Hon" következő szavakkal kiséri: E pátens természetesen annak idejében a magyar országgyülés elé, mint kir. propositio lesz terjesztendő, miután Magyarország pátensek által törvényesen nem kormányoztathatik. Nem is kétkedünk benne, hogy az általános honvédelmi kötelezettség elve s az ebből támadó rendszer azon magyar országgyülésen, mely felelős magyar kormány jelenléte által törvényhozási képességgel birand, nem is fog ellenzésre találni. Hiszen mi is azt óhajtjuk, hogy a nemzet minden osztályának minden ép kéz-lábbal biró fia legyen kész védelmezője a hazának, halálra kész bajnoka az alkotmányos szabadságnak, és fiatalságunk kapjon férfias, edzett nevelést. Annál inkább kell már most azon reményünkhöz ragaszkodnunk, hogy hazánk alkotmányos felelős kormányzata mulhatlanul helyre fog állittatni, miután e minden egyes honpolgár közvetlen érdekébe vágó rendszabály, amily lángsebességgel keresztülvihetőnek látszik, ha egy magyar felelős kormány intézkedése mellett Magyarország és a magyar korona megoltalmazására hivatik fel hazánk fiatalsága; kétszeresen oly nehéznek tünik fel azon esetben, ha e rendszabály egy nem hazai, nem felelős kormány kezében, nem Magyarország, nem a magyar király érdekeinek, nem az alkotmányos szabadságnak, hanem netalán épen mindezen szent fogalmakkal ellentétes politikának lenne segédeszközévé.

— Mint Aradról irják, ottan karácson éjjelén, a város kellő közepén, a főtéren lévő Andrényi-féle vaskereskedés irodájában levő Wertheim-féle rendkivül erős szerkezetü pénz- és iromány-szekrény, emlitett éjjel erőszakosan feltöretett! Továbbá az ezen rablást megelőzött éjjel Iritz műlakatosnál törtek be, s onnan a Wertheim-szekrény feltöréséhez szükségelt szerszámokat, valamint kulcsokat loptak el, s e szerszámok az Andrényi boltban másnap meg is találtattak. Szerencsére csak egy fiókot volt idejük felszakitni, melyben néhány irományon kivül, alig volt 20—24 frt pénz, s e miatti boszuságukban egy czedulát hagytak hátra, e németül irt szavakkal: „Diese verfluchte Vertheimcassa." Azonkivül a bolt pénzfiókjából néhány forint aprópénzt s egy uj felöltönyt vittek el.

— A „Hungaria" biztositóbank igazgatósága körlevél által tudatja, hogy az intézet helyzete iránti vizsgálatot befejezte. — A függő, még ki nem fizetett károk állitólag csekélyebbeknek bizonyultak, mint hitték, utóbbi időben a károk gyorsan lettek fizetve, s a tartozások a jelen igazgatóság alatt több mint egy harmadrészszel csökkentek. A kiirt 20 petnyi befizetés által, a körlevél szerint, a legközelebb jövő szükségletei fedezve vannak. Végre igéri az igazgatóság, hogy legközelebb egy, számokra alapitott exposéval fog a közönség elé lépni, és egyszersmind uj részvényaláirásra fogja azt felszólitani.

— Ujév napján a képviselőháznak a fővárosban jelenlevő tagjai pártszinezet nélkül nagy számmal jelentek meg az elnök Szentiványi Károlynál, kit társai nevében Eötvös József báró szép beszéddel köszöntött. Innen az elnök vezetése alatt a tisztelgő testület Deák Ferenczhez az „Angol királynőhöz" czimzett szállodába ment. Szentiványi Károly tartott üdvözlő beszédet nagy hazánkfiához, mire Deák Ferencz a következő szavakkal köszönte meg s viszonzá a hozzá intézett kivánatokat: „Szives kivánságtokat köszönöm, szálljon le reátok és családaitokra is az Isten áldása, adjon nektek boldogságot, s midőn ezt nektek kivánom, kivánom egyuttal e szegény hazának is, mert ti nem lehettek boldogabbak, ha a haza nem az. A mult év elején mindnyájan tudtuk, hogy terhes kötelezettség nyomja vállainkat, de hogy e kötelezettség egy év alatt annyira sulyosbodjék, én legalább részemről nem hittem. Annyi mindenféle csapás, anyagi és politikai nyomor ért mniket ez évben, hogy azokbol, ugy a mint óhajtjuk, kibontakoznunk nagyon nehéz; nem mondom, hogy minden remény elmult volna, csak azt, hogy a kibontakozás nehezebb, mint egy évvel ezelőtt. Mi megteszünk mindent, a mit tenni lehet, mi elmegyünk addig, a meddig mennünk szabad, s a min tul mennünk a kötelesség tiltja. Egyre kérlek titeket, bár mi legyen is fáradozásaink eredménye, legyen az siker, vagy sikertelenség, az elsőben együtt osztozunk, a másodikban együtt szenvedünk, tehát bárminő legyen is a jövendő, mit az Isten mindenhatósága reánk mért, ne vonjátok meg tőlem bizalmatokat, őszinte barátságtokat, miután e bizalom és barátság életemnek legfőbb büszkesége." —Alig némultak el a képviselők harsány éljenei, s már a förendek táblájának tagjai b. Majthényi László bársi főispán vezetése alatt, szintén szép számmal jelentek meg Deák Ferencz üdvözlésére. Déli 12 órakor a pesti választók küldöttsége tisztelgett s nyujtott át egy diszalbumba foglalt bizalmi iratot, melyet igen sokan irtak alá. A bizottság elnöke és szónoka Hajós József volt, kinek beszédére hosszas éljenzés után Deák Ferencz következőleg válaszolá: „Tisztelt barátim! A legbecsesb ajándék, mivel polgártársak polgártársukat megajándékozhatják: a bizalom; és én ennek teljes értékét szivemből méltányolom. A fáradozások sulya, s a nehéz kötelességek teljesitésében csak ez egyedüli támaszon, mely olykor csüggedéshez közel járó erőmet fenntartani képes, és azon hit, hogy polgártársaim nem a sikerhez, hanem a jó és becsületes tiszta akarathoz kötik bizalmukat. Az őszinte akarat nálam nem fog hiányozni, a siker Isten kezében van. Adjon Isten Önöknek ez uj esztendőben életboldogságot, szerencsét, jobb viszonyokat; adja Isten, hogy e szegény nemzet a sok csapást egy ideig kipihenhesse, hogy müvét folytathassa. Tartsanak meg Önök ezentul is további szeretetükben; bizalmukat ezentul is ne a sikerben, hanem a tiszta jó akaratban helyezzék."

— Első magyar gőzkenderáztató intézet. A magyar ipar emelésére ismét egy nagy lépés történt. Tudva van ugyanis, hogy kenderkivitelünket s következőleg a kendertermelés terjedését is nagyon akadályozta eddig a magyar kender silány minősége; silány volt a hiányos kezelés, megmunkálás miatt, mert a nyers termény magában kitüně minőségü. E bajon ezentul, legalább a bácskai kendertermelést illetőleg, segitve lesz. Mint az „Alföld"-nek irják, Apatinban „első magyar gőz-kenderáztató intézet" czég alatt egy társulat alakult, mely feladatául tüzte ki, a kendernek gőz általi elkészitését. Az e téren történt ujabb feltalálások felhasználása és 120 lóerőnyi gőzerő alkalmazása által képesitve lesz a társulat naponkint 200 mázsa késztermelvényt bocsátani a kereskedelembe, mely termelvényről már eleve is fel lehet tenni, hogy az a legjobbféle külföldi termelvénynyel is ki fogja állani a versenyt. Reméllhető, hogy ez által az apatini kendertermelés, mely már eddig is 80,000 mázsát tett évenkint, még nagyobb lendületet fog nyerni. Nagyon kivánatos lenne, hogy e példa hazánk egyéb vidékein is utánzásra találna; nemzeti vagyonosodásunk- s bevételeinkben némi egyformaság leginkább a termelés sokoldalusitásától feltételeztetik; ez pedig csak ugy létesithető, ha a termelvény kivitelképes.

— A hg Eszterházy-féle vagyon zárgondnoka, Palkovics Károly tudatja, miszerint a herczegi központi pénztár egyelőre az 1836. évi sorajegykölcsönnek 1865. évi junius 15-ig (vagyis az 56. sorsolásig) bezárólag lejárt nyereményeit, valamint az 1844. évi részvénykötvény kölcsönbeli 1865. jun. hó 30-káig lejárt szelvényeket és kötvényeket, 1867-dik évi január 2-dik napjától kezdve kifizetni fogja.

— Egy halálraitélt megkegyelmezése. Kalocsáról említettük özv. T.-né kirablását. Azóta több orgazdát elfogtak, s Hegyesi Mihály nevü bünrészest dec. 17-én rögtönbiróság elé állitották. Annyi elfogadható ok forgott fön, hogy halálraitéltetése valószinü lett. Ennélfogva védő ügyvédje Hang Ferencz azt tanácsolta a vádlottnak: hogy forduljon kegyelemért Ő Felségéhez, s a következő táviratot intézte Bécsbe: „Több nap óta állok rögtönbiróság előtt. Mindent bevallék, de mivel büntársaim nincsenek elfogva, én egyedül esem áldozatul. A kivégzés holnap lesz. Én nem vagyok gyilkos; nőm és gyermekem van; térden állva esedezem a legkegyelmesebb rendeletért, hogy a törvény rendes utján itéltessem el. Életem megmentéseért s távsürgönyi elhatározásért esdek, H. M.“ S a megkegyelmező válasz Károlyi alkanczellár aláirásával 21-én délelőtt az itélet kimondása előtt egy órával megérkezett. Midőn e sürgönyt fölolvasák, a vádlott térdre omlott, csókolta védője kezét, s áldást kért az Uralkodóra.

— Reményi a Székelyföldön nagy tetszés mellett ád hangversenyeket. Zágonban oly hatással játszott, hogy egy elragadtatott tisztelője egy ős székely örökséggel ajándékozta meg.

Bécsi és külföldi hirek.

— Az uj katonai redszer mindenfelé nagy ijedelmet okozott. A bécsiek, a mint olvasták a hivatalos lapban megjelent erről szóló rendeletet, ostrom alá fogták a városi tanács irodáját, hogy mielőbb lefizethessék a váltságdijat. A hatóság el is fogadta; mert az illető törvény a birodalmi törvény-lapban még nem jelent meg. Az első napon 700-an váltották ki gyermekeiket. — A pestvárosi hatóság az 1000 frt váltságdijért a fölmentési okmányt szintén kiállitja, mindaddig, mig e részben ellenkező utasitást nem kap. Ennél fogva ugyanesak sietnek a pestiek is a lefizetéssel, nehogy a kapu becsukódjék előttük. Csütörtökön és pénteken, irja a „S.“ oly sürgés forgás volt a városházán, mint a közgyülések napján. Szülők, gyámatyák, ügyvédek s fölhatalmazottak aggódó arczczal siettek a városi hatóságnak benyujtani folyamodványukat, melyben az 1859-diki évi ujonczozási patens szerint az 1000 frtra szabott katonai váltságdij lefizethetésére engedélyt kérnek. — Pénteken délig már 175adta be folyamodását. A folyamodók közt van Deák Ferencz is mint a boldogult nagy költőnk Vörösmarty Mihály fiának gyám atyja. Deák sajátkezüleg irta meg folyamodványt, s azt keresztfia Hollán Ernő által küldte át a városi tanácsnak. Báró Eötvös József, Gorove szintén folyamodtak, valamint Schossberger is. Ez utóbbi 3 éves kis fiáért kész lefizetni a váltságdijt. A folyamodók legnagyobb része izraelitákból áll.

— Petőfi müveinek terjedése külföldön. A mióta Bowring Petőfi egy kötetnyi verseit bemutatta az angol közönségnek, napról napra több és több lap kezd Petőfiről tüzetesen beszélni. Ezen czikkezés már most azon jó eredménynyel járt, hogy az angol kiadás elkelt és egy második kiadásra készül Bowring.

— Asbóth Sándor hazánkfia, ki az utolsó amerikai polgárháboru ala[...] hadseregben vitéz és ügyes maga[...]sete következtében tábornokságra jutott, nem régiben az Egyesült Államok követévé neveztetett ki az Argentini (La Plata melléki) szövetséges államok kormányához Buenos Ayresben. Asbóth még octoberben érkezett oda s ugyana[...] hó 20-kán nagy kitüntetéssel fogadtatott a köztársaság alelnöke által, mely ünnepélyes alkalommal átnyujtotta megbizó levelét.

— Bécs irányadó köreiben alaposan vélik sejdithetni a „N. Fr. Pr.“ szerint, hogy a porosz invasio tartama alatt Kossuth Lajos Prágában tartózkodott.

— Magas születésü gyermek. Bostonból irják, hogy ott nem régiben egy léghajós szállt föl s légi utjában neje is követte. A légi utazás alatt az történt, hogy a léghajós családja megszaporodott s igy a léghajónak a megállapitott terv ellenére alá kellett szállani, hogy a keresztelő végbemehessen.. — Ezt egy amerikai lap irja.

— Egy uj-yorki lap következő hirdetést közöl: „Iskolatanitók számára! Eladó verő-gép, legjobb karban, virgácscsal, pálczával és szijakkal. Akként van szerkesztve, hogy 50 tanulóból álló iskola 20 percz alatt megbüntettethetik.“

Nyilt posta.

S. S. A-Lendva. Folytatását várjuk.

F. K. I. Szabadka. Véleményünket csak a kézirat elvasása után mondhatjuk meg.

TÁRCZA.

Virányos téreken.

Virányos téreken zenér dalán
Merengni mi édes a regg hajnalán,
Feledni a bús szomoru magányt
A hol a szellem élvet nem talált. —
Itt, hol az álmak dús ábrándjait
Mi sem zavarja a sziv nyugalmait.
Dicső — dalt zengni a remény fölött
Es ad élvet csak szent keservünk között.

Midőn a méla csendben megzendül
Imára intve — bájosan csendül
A büvös hajnal rezgő harangja
S a szellem röptét kiséri hangja:
Elragad a nagy idők honába
Megrendül a sziv mély bánatába,
Felsirja a hősök szent árnyait
Elzengi keble bús panaszait. —

S ha ily menyei képzelgés között
Szellem szárnya talán megütközött:
Szive megdobban és gondolatja
Megtörik s keblét borzalom futja;
„Isten! — igy szól — tán az atyák vétkét
Rovád fel a szenvedőknek átkul
Vagy a gonosz szellem tünteti képét
Gúnyos kaczajjal ijesztő vázul.“

„Nem Istenem! — ugy-e az nem lehet
Hogy eltiporják árva népedet.
Hogy a föld, hol annyi vér piroslik:
Elnyomott népnek adjon csak helyet.
Hogy a szenvedés — keserü könyei
Hijába hulljanak drága gyöngyei,
Hogy minden csepp mi lehullt a térre
Áldást ne hozzon vérző sebére.“

„S a lét — mit honának békén áldoza
Szent megnyugvással, s örömmel hoza,
A nyomor, szenvedés mit eltür — végre:
Áldozatként ne szálljon fel az égre. —
. . . A vérnyomokban virul majd az élet
Az alvó nemzet ujra felébred
Meglátja honában lángolni még:
A szent szabadság eloltott tüzét.

BORS KÁROLY.

A három haszonbérlő.

Sötét éj volt, a tenger zajongott. A bretoni halászok már rég összevonák vitorláju-kat s parthoz erősiték csolnakukat. A hullámok tajtékja villámfényt lövelt hasonlót a sz. János bogárhoz. — A távolban lidércztüzek látszottak s tüntek el ismét, majd bolyongva a tengerparton, mint valami világitó torony fénye, majd ismét czikázva, mint villanyszikrák a fák galyai között.

Félelmetes éj volt... mint büvös fénytől kivilágitott éj a tündérvilágban.

A bretoni parasztok oszlopként egyenesen állva a szikla sikamlós talapzatán hosszu gereblyéjükkel teljes erővel huzták föl a tengeri moszat iszonyu terhét. Veszélyes egy pillanat, melyet a dühében tajtékzó tenger nyujt az embernek a föllázadt elemek vad csatája közt, melyet gyakran életével kell megfizetnie.

Szemközt a nagy tölgyfákkal, melyek a Kergruadi kastélyt környezék, tengeri moszattal félig megrakott szekerek álltak. A bretoni vár nagy kiterjedésben a felhők közt bujkáló holdtól gyengén megvilágitva a parttól kis távolban terült el; az őrtorony csucsán lámpa csillogott.

Két öreg férfi, ruhájuk nedves a tenger vizétől, élénken beszélgetének egymással durva vasvillájukra támaszkodva; tekintetök a kastély felé volt irányozva, melyre hébe-korba ujjukkal is mutogattak. Néhány lépésnyire innen egy ifju kék köpenybe burkolva, mely szin a bretoniaknál gyászt jelent, gond nélkül heverészett a porban s czelt nyelven halk éneket dudolt.

„Lányodhoz be méltó egy ficzkó!“ szólt az öreg haszonbérlők egyike, az ifju méla-bús éneke meghallgatására közelebb jöve.

„Szüntelen ezt ismétled előttem. Pedig Alizom még sem lesz az övé.“

„Nagyon is jól tudom én azt, Bernád após, válaszolt a dalnok, dolga után látva, hogy a moszatot lerakja; „tudom, hogy oly büszke leányára, mintha bizony Penmarch házában látta volna a napvilágot.“

Éles sikoltás hallatszott az erdő közepéből. „Ez női hang,“ szól az ifju bérlő a tölgyfasor felé sietve, mely a vén kastélyba vezetett.

Alig ment száz lépésnyire, midőn a hold kibontakozva a felhőkből, kedves sugarait egy leányka bájos alakjára vetette; hosszu fekete haja, gyors futásban szétbomolva. gazdag fürtökben hullámza vállain; mentéje az éji szélben játszadozva, szeszélyesen [...] nyaka körül.

„Alix! te itt?“ kiáltott csodálkozólag az ifju bretoni.

„Arthur! atyám? hol van atyám?“

„Mielőtt hozzá vezetnélek,“ mond az ifju, „Alix, tudni szeretném, miért sikoltottál?“

„Páni rettegés fogott el, egyébként oktalan asszonyi félelem az egész, Arthur; szaladtamban galagonyacserjében megakadva azt hittem, hogy Jeuss*) az, ki fehér köntöse alá takart. Hála Istennek!..

„Oh soha se félj, Alix! én mindig szolgálatodra állok.“

Nem sokára a két öreg előtt termettek.

„Alix! kedves Alixom!“ kiáltott élénken Bernád. „De gyermek!“ tette aztán hozzá az öröm első kitörése után, „nem ment el az eszed, hogy ily időben ily veszélynek tedd ki magad?“

„Atyám, kénytetve éreztem magamat,“ mond élénken Alix; „ugy szöktem el a kastélyból, mikor jó keresztanyám álomba volt merülve, ki csak egy pillanatig sem veszit el szemei elől, olyannyira kedvel.“

„Tudom, mennyi jósággal van irányodban a gróf és a grófné.“

„Oh be kár! hogy oly szerencsétlenek; megbuktak, atyám! tökéletesen tönkre jutottak!“

„Oh nagy ég!“ kiálta a két öreg és az ifju.

„Tönkre jutottak!“ ismétlé zokogva az ifju lány; ez titok, melyet akaratlanul hallottam meg. Ha a gróf holnapig 50,000 tallért nem kap, egy francia által kiüzetik apái várából.“

„Egy franczia által!“ mond a három bretoni, görcsös botjukat ragadva meg — ez példátlan!“

„S nektek idegen lesz az uratok,“ folytatá keserüen Alix, „egy idegen, ki semmi sem hozzátok, ki veletek mint vadakkal banik; egy idegen, ki még csak nyelvteket sem beszéli, ki tán még nemes se lesz, se bretoni, se keresztény! Ki benneteket el fog kergetni, mint most elüzi uraságunkat.“

„Oh de te káromkodol, Alix! ez lehetlen gyermekem! én e földbe vagyok gyökerezve. mint a vén tölgyfa, mely azt beárnyékozza; atyáim itt vannak eltemetve századok hosszu során keresztül a Kergruadi uraságok mellett; mi a druidák idejétől származtatjuk le magunkat; sokkal előbb költöztünk ide mint a Gallusok; minket elüzni, az uraságot és engem? De —

„S ez való igaz atyám!“

„Oh! te kétkedővé teszesz az Isten jósága és a szentek pártfogása iránt! Gondold el, Alix, egy Beaumanoir utódja, egy nemes, ki csak Istenéről és kardjáról tud beszélni!

„S e nemes holnap ősi várából ki fog üzetni 50,000 tallér adóssága miatt.

„50,000 tallér,“ szólt meghökkenve a bretoni bérlő... Nagy Isten! egész birtokom nem több, mint ez összeg hamadrésze; ez az egész, mit őseim századokon keresztül gazdaságukból megtakaritottak... egész jószágod szegény gyermek!“

„Nh atyám?“ szakitá félbe élénken a nemes fiatal hajadon, „add oda ez összeget, add oda!...“

„De hugom!“ mond a másik bérlő szomoruan csüggesztve le fejét; „ez nem fog ám elég lenni?“

„Te is drága nagybátyám, te gazdag vagy s nincs gyermeked.“

„Hogy-hogy,“ szólt homlokát megcsókolva a te megtagadnál engem, Alix?“

„Oh hát ugy!“ kiált az ifju bretoni leány térdre borulva, „ha birtokod nekem van szánva, áldozd azt nemesb czélra; mentsd meg régi urad ősi birtokát: az ég meg fog áldani, nagybátyám, meg fogod látni!“

A hold halvány rezgő fénye látni engedé a sürü könycseppeket, melyek a fiatal leány halvány orczáira gördülének; ég felé emelt szép szemeiben ellenállhatlan kifejezés lángolt.

A két bérlő futó pillantást s kézszoritást válta.

„Ez csak 100,000 frankot tesz,“ szólt kevés szünet mulva Bernád.

„Engedjetek hozzátok csatlakoznom!“ szólt Arthur, „én a hátralevő 50,000 frankot pótolhatom!“

„Oh!“ kiáltott föl a bérlő, durván megrázva az ifju kezét, „oh ez kitünő ifju! ez igen helyes!... hisz te nem vagy Armorikából, te és őseid soh'se voltatok hübérurak jobbágyai!?

„S te ezt minden utógondolat nélkül teszed?“ toldá meg Alix nagybátyja mosolygó arczkifejezéssel.

„Minden utógondolat nélkül,“ válaszólt szomoruan az ifju bérlő.

„Arthur!“ szólt kezet nyujtva Bernád, „nem akarnál-e szerencséltetni, hogy atyádnak nevezzem magamat?“

„Atyámnak?“ ismétlé csodálkozással az ifju.

„Igen! nem vesztéd-e el őt nem rég? Mi a tatár, még most sem érted? Midőn egy öreg, komoly férfiu neked azt mondja: Akarod-e, hogy atyád legyek ... és midőn ez ősz férfiunak kedves és jámbor leánya van, ez annyit tesz... Im' kérd tőlem gyorsan Alixot, vagy ha nem, én adom őt neked!“

Az ifju bérlő kezét mellére szoritá, mintegy megakadályozva, nehogy szétrepedjen az. „Köszönöm Istenem!“ szólt elfojtott hangon.

„Holnapra a kastélyban,“ szólt elválva a három bérlő. Nemsokára Alix atyja is eltünt a fasorban.

Más nap a gróf és neje a tátongó kandalló mellett, hol a darabokra vagdalt tölgyet emészté föl a tüz, a reggeli előtt ültek, mitse evén. A grófné zokogott, szép kezeibe rejtve homlokát; a gróf szomoru tekintetét föl és alá jártatá gondolkozólag a fasor hosszu fái között.

„Ők kegyelet nélkül fogják ezeket kivágni,“ szólt hangosan fejezve ki gondolkozását, „és szegény ősi kastélyom tölgykoronáitól fog megfosztatni, mint az áruló lakása!.. Oh ez ép annyi, mint ősz férfiut ősz fürteitől megfosztani!... Miért is irtam alá gyengeségből eme szerencsétlen kezességet, a mely most elragadja minden vagyonomat!?“ Csüggedten hanyatlott vissza támlájába, mely a tágas termet három nemzedéken keresztül diszitó.

„Be szabad menni?“ kérdé nyájasan Alix félig nyitva föl a régi szőnyegekkel elfedett ajtót.

A gróf igenlőleg intett fejével. Az ajtó egészen föltárult s a három bérlő ünnepi öltönyben tisztelge, kiki közülök bretagnei hősök képével ellátott aranypénzzel tömött zacskót hozott; némely darab régi római érem volt; mert a bretoni pór el szokta ásni megtakaritott keresményét. *) Letevék az asztalra a három zacskót.

„Méltóságos ur.“ szólt Alix atyja, szokottnál mélyebben hajtva meg magát, „e zacskók, melyeket bátrak vagyunk önnek fölajálni, 50,000 tallért tartalmaznak.“

„Mit mondasz, Bernád?“ kiáltott élénken a gróf, „én fosszalak ki benneteket végképen minden vagyontokból! Hisz ez egész vagyonotok, barátom, arról biztos vagyok!“

„Igen, méltóságos ur!“

„Köszönöm, de el nem fogadhatom.“

„Oh!“ kiált fölhevülve Alix öreg atyja, „roszul cselekszik méltóságod! nem, ez nem lenne egyéb, mint a szegény nép megvetése, mely önt születni látta, mely önt karjaiban hordozta... s kik önt szeretik!“ köny gördült le az agg szemeiből; fölfogta kézföjével s haragosan törülte le.

„Titeket megvetni?!“ szólt a gróf nemes kitöréssel, „mentsen Isten és a boldogságos szüz!“ Megragadá Bernád kezét. „Öreg barátom! nem birom... nem fogadhatom el ajánlatodat, lásd ez gyalázat lenne rám; s te s testvéred vagyona leányodé.

„De Alix kéri önt,“ szakitá félbe a nemes gyermek, „akarja ön, hogy szivünk megrepedjen, midőn látni kénytetnünk, miként szántja idegen eke, idegen számára őseink földjét! Oh méltóságos ur! a vérre, melyet családunk ontaházaje és lobogója alatt, maradjon hü alattvalói között. Önnek szüksége van Bretagne levegőjére, ki Bretagne gyermeke; önnek szüksége van a tölgyerdőre, a háborgó Oceán zugó morajára, a vad szelek éles fütyülésére, mely tornyaiban álomba ringassa; önnek szüksége van a franczia és angol szövetekkel ékesitett falusi kis templomra, hol derék ősei örök álmukat aluszszák. Oh ha el akar bennünket hagyni, vigye legalább el emlékeinket is és ősei csontjait!“

„Maradok!“ kiált fönhangon a gróf, „maradok drága jó barátim, de megkivánom, hogy minden évben jövedelmem felét ti tartsátok meg ... Enélkül megmaradok..“

A három bérlő határozatlan tekintetet válta.

„Enélkül“ ismétlé hévvel a gróf, „visszautasitom bretoni nemes hitemre nemes ajánlatotokat mint gyalázatot!“

„Legyen meg méltóságod akarata!“ szólt lecsüggesztett fővel a három bérlő.

„Mi ez?“ szólt a grófné, ki könyeit elrejtendő a rácsozott ablaknál ült, kié e hat lovas hintó, mely az udvarba robog?“

„Ez csekély adományunk, melyet bátorkodunk méltóságodnak nagyasszonyunk föl-ajánlani, hogy rangjához méltóan jelenhesék meg a plébániai templomban,“ válaszolt az öreg Bernád, kökényfa botjára támaszkodva.

„A boldogságos szent szüzre!“ kiált föl a Kergruadi grófné, „egyetlen unokám van; de ha nem akarná elvenni Alixot, kiörökitem!“

„El vagyok már jegyezve, nemes hölgy,“ viszonzá elpirultan az ifju leány, „én egyszerü bérlőné maradok.“

„Igen,“ szólt Arthur, kinek szemei örömtől lángolnak, s ő leend a haszonbérlet királynője.“

„Az Isten áldjon meg leányom!“ szólt a grófné, gyengéden szivéhez ölelve őt; „jól kezdéd királyságodat.“

ORSINI abbé után

VÖLGYI.

*) Bretoni babona szerint Jeuss védő őrszellem, a ki az utasokat köpenye alá rejti.

*) Ezen senki se csodálkozzék: Nem rég, mikor kihirdettetett, hogy a régi pénz nem fog elfogadtatni, hanem mindenkinek ujjal kell azt becserélnie, egy bretoni paraszt kocsival jelent meg a pénzügyérnél, a melyen 60,000 frank értékü régi pénz volt. Hat nemzedék keresménye.

ÜZLETI HIRNÖK.

NAGY-KANIZSA, jan. 10. Buzára ismét történtek kérdezősködések, de figyelembe sem vétettek, mert a mostani árt nem akarják megadni, és tulajdonosaink szilárdan tartják magokat. Ellenben mégis reméllhető, hogy a bevásárolni akarók megadják a mostani árt, mivel piaczunkon — a vidékhez képest — legolczóbban lehet bevásárolni. — A bor lanyha üzletben részesül.

Árjegyzékünk következő:

Jelenlegi árak alsó-ausztriai mérőként a helybeli piaczon: Buza uj 85—88 fns 6 frt 50 kr—7 frt — kr, Rozs uj 78—79 fontos 5 frt —. Kukoricza 84—85 fns 4 frt. Árpa serfőzéshez való, 70—73 fontos 4 ft 25 kr. — Zab 45—47 fontos 1 frt 70 kr. Pohánka első-rendü 2 frt 50 kr. — Paszuly fehér 5 ft 25, tarka 4 frt 25 kr. Gubó első rendü 8 frt 25 kr. mázsája. Szilvapálinka 20 foku 10—29 frt hordóval együtt. Törkölypálinka 20 fok 19—20 frt hordóval együtt. Méz 13—13½ frt. Borkő 25 frt. Nyersbőrök: (lanyha üzlet) ökör- és tehén- 44 frt, és buzabőrök 48 frt. mázsánként.

Borok, fehér és vörös (schiller) 1862- és 1865-ki — vidékünkbeli — termés 8 frt -10 frt. — Villányi és szegs-ardi feketo 1866. 10—12 ft. Uj boni bor vörös (schiller) és fehér 7 frt—9 frt — kr. Balatonmelléki borok 1863- és 1865-iki fehér 12—15 frt. akónként.

Viasz 90 frt — kr. Réz 44—45 frt. Közönséges gyapju ára 75 frt. — Fehér rongy ára 7 frt 25—7 frt 75 kr, feketés 4 frt.

N.-kanizsai piaczi árak jan. 10.

Borsó itczéje 12 kr. Lencse itczéje 8 kr. Bab itczéje 6 kr. Köles itcz. 8 kr. Burgonya mérője 80 kr—1 ft 10 kr. Marhahus fontja 15 kr. Juhhus fontja 10 kr. Sertéshus fontja 20 kr. Szalonna mázsája 38 frt — kr. Zsir fontja 42 kr. Lángliszt mázsája 11 frt — kr. Zsemlyeliszt mázsája 9 frt — kr. Kenyérliszt fontja 8 kr. Kukoriczaliszt fontja 4 kr. Árpadara fontja 6 kr. Köleskása fontja 8 kr. Rizskása fontja 18 kr. Faolaj fontja 50 kr. Repczeolaj fontja 32 kr. Lenmagolaj fontja 40 kr. Ü[illegible]r itczéje 10 kr. — Ó bor itczéje 20 kr. Pesti sör [illegible]je 14 kr Kanizsai sör itczéje 10 kr. Gabona-pálinka itczéje 50 kr. Törköly-pálinka itczéje 40 kr Szilva-pálinka itczéje 60 kr. Nyers faggyú mázsája 15 frt. — kr Öntöttfaggyú-gyertya fontja 32 kr. Mártott fontja 34 kr. Szappan fontja 24 kr. Só fontja 10 kr. Keményfa öle 6 frt — kr. Puhafa öle 5 frt — kr. Nyersfa öle 5 frt— kr. Faszén mérője 40 kr. Széna mázsája 0 frt 80 kr. Szalma m. 50 kr. Kender fontja 56 kr. Len fontja 60 kr.

Bécsi pénzárfolyam jan. 10.

5% metaliques 58.70; 5% nemz. kölcsön 68.40; 1860-ki álladalmi kölcsön 81. 10; bankrészvények 732.— hitelintézeti részvények 158.70; London 137.30; ezüst ágio 130.—; arany darabja 6 frt 23 kr.

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

HIRDETÉSEK.

Fele árért szállit

urak-, hölgyek- és gyermekeknek

az első és legnagyobb

vászon-raktárnak központi raktára

Bécs, Stadt, Tuchlauben 11. szám alatt

a legolczóbb és legjobb kész vászonnemüeket minden nagyság és minőségben, valamint vászon-gatyákat, fehér és pompás szines ingeket minden nagyságban a legujabb divat szerint, és oly meglepő olczó árakért, hogy a legkisebb megrendelés továbbra is a legnagyobb megrendeléseket idézi elő. Az alant következő árak állitásom bizonyságául szolgálnak, és a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

Kész uri-ingek, legjobb kézimunka.

Fehér-fonalu vászoningek, sima 3 frt — kr helyett csak 1 ft 50 kr.
Finom nemü ránczos mellel 4 ft 50 kr hely. csak 2 ft 80 kr.
Finom irhoni v. rumburgi ingek 6 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Finom hollandi vászoningek 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft.
Fin. rumb. kézzelfont ingek 7 ft 50 kr hely. csak 3 ft 50 kr.
Legfin. rumburgi ingek, legszebb kézimunka 10 ft hely. csak 4 ft 50.
Legfin. belgiai batist vászonból 12 ft hely. csak 5 ft 50 kr.

Fehér és szines shirting-ingek.

Uri ingek fehér shirtingből 3 frt helyett csak 1 frt 80 kr.
Legfinomabb francia shirtingből 4 frt 25 kr hely. csak 2 frt 80 kr.
Legujabb dessins szines ingek 2 ft 50 kr hely. csak 1 ft 80 kr.
Pompás szines shirting-ingek 4 ft 50 kr hely. csak 2 ft 50 kr.
Valódi francia szines batist-ingek 6 ft 50 kr hely. csak 3 frt.
Legujabb fehér bál-ingek, igen finom 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft 50.

Kész női ingek,

legszebb kézimunka és kéziköttés.

Sima vászon-nőingek huzással 4 frt helyett csak 1 ft 90 kr.
Finom schweizi ingek redős mellel 5 ft 50 kr h. csak 2 ft 50 kr.
Uj divatu szív- és raveurben kötött 6 ft 50 kr h. csak 3 ft 50 kr.
Eugenia, uj divatu, kötött 7 ft hely. csak 3 ft 50 kr.
Mária-Antónia füzöny-ingek 6 ft 50 kr hely csak 3 ft
Viotoria, valódi Valenciennes-val kötött 16 ft hely. csak 7 ft.
Finom vászonból, hurkolva 5 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Divat-ingek, legfinomabb belfast vászonból hurkolva 6.50 h. csak 3.80.
Női alsó-nadrágok legfin. shirtingből 4 ft h. csak 2 ft.
Női nadrágok, kötve, legfin. vászonból 6 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Női éji mellényke, angol shirtingből 5 ft 50 kr. hely. csak 2 ft 80 kr.
Diszes, szépen kötött mellényke 12 ft hely. csak 5 ft 50 kr.
Legfin. mellényke, valódi valenciennes-val 20 ft hely. csak 10 ft.
Női éji ingek hosszu ujakkal 3—3.50—4 ft 50 krig.

Legfinomabb vászon férfi-gatyák.

1 frt 20 kr—1 frt 50 kr, — legfinomabb rumburgi 2 frt 20 kr.
Irhoni szövet, 48 röf 34 ft helyett csak 17 ft.
Legfinomabb irhoni vagy rumburgi, 50 röf 60 ft hely. csak 24 ft.
Jó vászon-zsebkendők, fél tuczatja 1, 1 ft 50 kr, 1 80 kr—2 ft.
Legfin. zsebkendők, batist-vászonból, fél tuczatja 2—2 ft 50 kr.
Divatos uri nyakkendők, fél tuczatja 1 ft 50. 1 ft 80, 2 ft.
Jó fehér és szines uri harisnya, fél tuczatja 2—2 ft 50, 3 ft 50 kr.
A legjobb francia flanell-ingek mindenféle szinűek, simán és redőzve, különösen köszvény és meghűtés ellen óvszerül szolgálnak, 3 ft 50, 4 ft—4 ft 50 kr.

A kelmék tisztasága és valódiságáért kezesség adatik. Ingek, melyek a testhez nem állanak, visszavétetnek.

Megrendelések a legtávolabbi vidékekre utánvét mellett teljesittetnek — Megrendeléseknél különösen kéretik a nyak-bőség beküldése. (8—12)

Czim: An das Central-Depot der ersten Leinwätsche-Niederlage des Louis Modern, Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11.

Wajdits József

könyvnyomdájának nagyobbitása

Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel bátorkodom a n. é. közönségnek szives tudomásul adni, hogy — már 5 év óta jó hirben fenálló — könyvnyomdámat magyar és német betükkel ujolag dusan felszereltem, ennélfogva azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb müveket, magyar vagy német nyelven a legdiszesebben kiállithatom; valamint kellőleg berendeztem könyvnyomdámat a legujabb keretü dísz-betükkel és a hozzá tartozó ékitésekkel, -- és minden e szakmába vágó kisebb-nagyobb munkákat is, u. m.:

hatósági és kereskedelmi nyomtatványokat,

továbbá falragaszok, körlevelek, étlapok, meghivó-jegyek, tánczrendek, halotti jelentések, nyugták stb.

elkészitését a lehető legjutányosabb árért elfogadom.

Vidéki megrendeléseket, hibátlanul és gyorsan teljesitek.

Ezen vállalatomat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlom.

Kész tisztelettel

WAJDITS JÓZSEF,
nyomdatulajdonos.

Haszonbérbe kerestetik

egy 20—60 hold nagyságu, uri lakházzal s gazdasági épülettel ellátott birtok. — A tudósitás küldendő: A-B-nek poste restante Székes Fehérváron. (1—2)

Hirdetmény!

Majdnem feleárért jótállás mellett, valódi, hamisitatlan és pontos röf-mértékkel következő vászon-nemüek bocsátatnak vég-eladásba, u. m.: vászon-zsebkendők, törülközők és asztal-terítékek

a bécsi vászongyár-raktárban, Stadt, Tuchlauben 11. sz. alatt.

1 tucz. finom fehér vászon-zsebkendő 2—2 ft 50—2 ft 80 kr a legfinomabb.
1 tucz. igen finom rumburgi kendők 3—3 ft 60 kr—4 ft 50 kr a legfinomabb.
1 tucz. finom vászon batist-kendők 4—4.50—6 ft a legfinomabb.
1 tucz. vászon-törülközők, 4.50—5—7 ft a legfinomabb
1 tucz. vászon damast-törülközők 6—7, 8 ft a legfinomabb.
1 darab 6 személyre való asztal-teríték 5—5.50, 6 ftjával.
1 darab 6 személyre való vászon damast-asztalteríték 7.50, 9 ft.
1 darab 12 személyre való asztalteríték 8.50—9—12 ftjával.
1 db 12 személyre való atlas-damast-asztalteríték 15—20 ft a legfinomabb.
Vászon-törülközők, röfönként 25, 30, 35—40 kr a legfinomabb.
1 db 30 röfös fehéritetlen házivászon 8—9 ft 50 kr.
1 db 30 röfös fehérfonál-vászon 10—12—14 ft.
1 db 30 röfös ötnegyed széles rumburgi vászon 12—15 ft.
1 db 48 röfös ötnegyed széles szövetvászon 18—20 ft.
1 db 50 röfös ötnegyed széles finom szövésü 22—24—28 ft.
1 db 50 röfös kézzelfonott szövet 28—30, 35 ft a legfinomabb,
1 db rumburgi batist-szövet 80 ft hely. csak 40 ft.
1 tucz. vászon asztal-kendő csak 4, 4.50—5 ft.
1 tucz. finom damast- asztalkendő csak 6—7 ft.
Vászon uri ingek 1.50, 2.30, 2.50, 2.80.
Finom vászon uri ingek 3, 3.50, 4.50 a legfinomabb
Kész vászon-gatyák 1.20, 1.50, 1.80—2 ft.
Vászon női ingek, legujabb divat 1.80. 2.50, 3, 3.50.
Vászon női ingek kötött 3.50. 4—4.50 a legfinomabb.
Uri flanell-ingek vagy nadrágok a legelőkelőbb minden szinekben 3, 3.50, 4—4.50.
Ingek, melyek a testhez nem állnak, visszavétetnek.
Megrendelések kevés ráfizetéssel mindenféle teljesittetnek.

Czim: Louis Modern's Central-Depot in Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11.

WAJDITS JÓZSEF

könykereskedése, könyvnyomdája és könyvkötészete számára

néhány tanonc

igen jó föltételek mellett felvétetik.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hatodik évfolyam. 3. szám 1867. január 20-án.

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap
a
szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelen:	Előfizetési föltételek:	Hirdetések:	Előfizetési pénzek és hirdetések,
Minden hó 1-én, 10-én, és 20-kán egész iven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.	Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: 4 frt. — kr. Fél évre 2 „ — „ Évnegyedre 1 „ — „	A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási dija 10 kr.	ugy szintén e lap szellemi tartalmát illető közlemények, valamint vidéki levelek, bérmentve a kiadóhivatalhoz küldendők NAGY-KANIZSÁRA.

Nyelv és irás.

IV.

Gabelsberger rendszere*) azonban nem elégité ki teljesen az igényeket, melyeket a nyelv az irás eszméjéhez kötött; gyakorlati tekintetben is inkább az egyén subjectiv képzettsége, mint a rendszer objectiv biztossága szolgált e gyorsirás alapjául; s igy nem lehetett elég szoros a kapocs, melyet nyelv és irás között létrehozott, még kevésbbé volt képes az eszmét létesiteni, mely az irást mint a nyelv érzékitett képét tünteti elő.

Érezhető e rendszeren még a régi gyorsirási iskolák hagyományos szelleme, mely biztos nyelvtani alap helyett a legnagyobb önkényt hozta létre az egyes rendszerekben.

Pedig nyelvtani alap nélkül oly gyorsirást alkotni, mely az irás eszméjének megfeleljen, már a dolog természeténél fogva lehetetlen.

De Gabelsberger nem volt képes feltalálni a nyelvtani alapot, melyen a gyorsirást a nyelvtan követelményeivel összhangzásba hozhatta volna; s hogy e hiányt önmaga is érezte, saját rendszere bizonyitja, melyre a rendszerrel semminemü összeköttetésben sem lévő elméletet erőszakolt.

Érezték ezt tanitványai is, kik Gabelsberger halála után rendszerét ujitásoknak vetették alá; csakhogy ez ujitások azon alapon történtek, melyen Gabelsberger haladt, s minthogy ezen alap a nyelvvel összeköttetésben nem volt, czélhoz nem is vezethetett.

A gabelsberger-féle iskola egyik főjellemvonása a nyelvtani alappal nem biró gyakorlati fogások önkényes alkalmazása; s ez jellemezni fogja a Gabelsberger rendszerét minden ujitás vagy javitás daczára; mert azon alap, melyen épült, nem egységes eszme szüleménye, s igy egységes rendszer — mig az alap ugyanaz marad — az ész örök törvényeinél fogva azon nem épülhet.

Gabelsberger közelebb hozta ugyan a gyorsirást a czélhoz, melyet el kell vala érnie, s gyorsirása kétségkivül korszakot alkot a gyorsirászat történelmében; de a dicsőség Stolze Vilmost illeti, ki gyorsirásával megszünteté végre az ürt, mely nyelvet és irást évezredek óta egymástól elválasztott.

Gabelsberger csupán parliamentaris czélokra alkotta gyorsirását.

Stolze a gyorsirás általános használhatóságára számitott. A gyorsirás általános használhatósága pedig a nyelv követelménye, melylyel az irás bensőleg egybefügg: mert parliamentaris czéloknak csak ugy felelhet meg tökéletesen a gyorsirás, ha annak alapja a nyelv, melynek következetes testesitése nemcsak a kellő gyorsaságot, hanem az irás biztosságát, vagyis általános használhatóságát eredményezi.

A biztos kiindulási pont tehát csakis az általános használhatóság lehet, mely szükségkép nyelvtani alapon fejlődvén, kell, hogy a megkivántató rövidségnek megfeleljen; mig a csupán practicus czélokra alkotott gyorsirás a biztosságot nem tételezvén fel, már alapjában nélkülözi a kellékeket, melyek általános használatra jogosithatnák.

Stolze, midőn az irás általános használhatóságát tartá szem előtt, a nyelvet választá kiindulási pontul, mely kiindulási pont kellő rövidséget s meglepő biztosságot eredményezett. Szabályai a nyelv szellemének testesitését eszközlik; nem rakja egyes betükből össze — mint a közönséges irás — a szót, hanem tő és rag szerint irja azokat, ugy, hogy a szó szerves egész gyanánt áll szemeink előtt, mely az eszme egységét tünteti elő, melyet a közönséges irás betüi a kiirt szóban megsemmisitének.

S e gyorsirás, midőn az általános használhatóság feltételeinek megfelel, a parliamentaris gyakorlatban is kiválik a többi rendszerek közöl: jeléül annak, hogy az alap, melyen épült czélhoz vezet; mig a gabelsberger-féle rendszer, mely épen ott kezdte, hol Stolze nyelvtani alapon indulva végzé; már nyelvészeti szempontból teljesen elhibázott kisérlet.

Pedig a gyorsirás ha mint irás egyáltalában szerepelni akar, nyelvtani alap nélkül nem állhat meg.

Ezt kétségbevonni annyit tenne, mint tagadni az irás fejlődésének azon folyamát, mely a müvelődés gyermekkorától az ujabb korig nyilatkozott.

E két rendszer nyelvünkre is át van téve. Gabelsbergeré Markovits, Stolzeé Fenyvessy által.

Sehol sem tünik ki oly igen, mennyire nélkülözi a gabelsberger-féle rendszer minden nyelvészeti alapot, mint annak átviteleiben különböző nyelvekre.

Ha a gabelsberger-féle rendszer nyelvtani alapon épül s nem önkényes gyakorlati fogások halmaza (mert csak a kettő között lehet választanunk), akkor maga e rendszer szelleme megkivánja, hogy figyelembe vétessenek az illető nyelv sajátságai, s hogy változtassék az elv alkalmazása annyiban, a mennyiben azt az illető nyelv szelleme követeli.

Ámde Gab. rendszerének magyar átvitelében például még a német rendszer nyelvtani indokolásai is megtartattak, melyek hogy a magyar nyelvvel nem egyeztethetők össze, szükségtelen mondanunk is. Ha nyelvtani alapon nyugodnék Gab. gyorsirása, ez természetesen nem egyhamar történhetett volna meg; igy azonban egységes a nyelv szelleméből elvont alap hiányában nem csoda, ha az átvitelek nem veszik figyelembe a nyelvnek szellemét. Ennek természetes következménye azután az, hogy az irás nélkülözi a kellő biztosságot, e nélkül pedig általános elterjedésre vagy épen iskolai tanitásra jogositva nincs.

Fenyvessy átvitele, mely Stolze rendszerének alapján készült, a magyar nyelv szellemén alapszik.

Stolze rendszerének átvitele, ha az elvhez hütlen lenni nem akar, csakis a nyelv szellemén alapulhat.

Az elv ugyanaz, mely Stolze rendszerén átvonul, de annak alkalmazása a magyar nyelv természetéhez idomul. Eleven képe ez nyelvünknek, s mesteri átvitele Stolze rendszerének.

A gyorsirás napjainkban a tökély az előtt alig sejtett fokát érte el Stolze rendszerében.

Ez az irás fejlődésének legujabb korszaka.

Nem tudjuk, valjon közelebb fog-e még vitetni az eszméhez, mely után törekedett; de azt biztonállithatjuk, hogy a továbbhaladás csak azon uton lehetséges, melyet Stolze saját gyorsirásával z emberi észnek kitüzött.

Gr. STENO.

A szülői nevelés hiányai.

I.

A családi s ebből kiható társadalmi bajainknak egyik legnagyobb oka, a szülői nevelés hiányossága és ferdesége.

Hogy a szülői nevelés döntő befolyással bir az egész életére, ki sem tagadhatja. A nevelés veti a jó vagy ártalmas magvakat a fogékony gyermek lelkületébe.

A jó és nemes magvak a termékeny földben gondos ápolás mellett jó és nemes gyümölcsöket teremnek; de hanyag, vagy hozzá nem értő ápolás mellett elfajult, hibás és éretlen gyümölcsöt adnak.

A gyermeki sziv a legtermékenyebb föld, melynek fogékonyságra nézve nincs mása.

Azt mondják, a gyermeki sziv olyan mint a lágy viasz, mely a rányomott alakot azonnal fölölti, — még több, a gyermeki sziv oly érzékeny és fogékony, mint a fényképiró üveglemeze, melyre a legfinomabb világsugár pillanat alatt mintegy leheli az alakot árny és fénypontjaival együtt.

Igy a gyermeki sziv is észrevétlenül nyeli el a kivülről jövő hatásokat, melyek rajta mindig élesebb vonalakban tükröződnek vissza.

A gyermeki sziv az apparált üveglemez a test camera obscurájában; a szülői nevelés az alak, mely a gondosság világa által azon képződik. Világos, hogy a szép deli, szeretetteljes arcz ugyanolyan lesz az üvegen is; a rút, koros és durva szintén saját magát érzékiti az üvegen. Nagyobb vagy gyengébb világosság mellett a kép is erősebb vagy halványabb leend.

A nevelésben a gondosság a világosság; minél gondosabb a nevelés, annál meglepőbben s hivebben tükrözi vissza magát a jó és nemes a gyermek szivében.

Mivel a gyermeki sziv oly érzékeny, oly fogékony, hogy minden külbehatást mohón nyel el, mivel e hatásoktól függ az ember jövő életének egész folyama, láthatjuk, mily roppant fontos dolog a szülői nevelés nemcsak az egyes emberre, hanem magára a társadalomra is.

Mivel tehát az emberiség java és üdve helyes nevelést kiván a szülők és nevelőktől: nézzük mikép és mily mértékben felelhetnek meg ennek főleg a szülők; ezt vizsgálva megtaláljuk a dolog bibéjét.

Tekintsünk egy házasulandó ifjut és egy férjhezmenendő leányt. Összekelnek; Isten megáldja őket gyermekekkel, a nevelniök kell. — Már most kérdem: ugyan melyik iskolában tanultak ezek valamit a gyermeknevelés helyes módjáról? Talán szüleiktől? hát ezek hol tanulták? s igy tovább . . . Tudják-e, hogy miként s min kell a helyes és üdvös nevelést kezdeni, mikép vezetni és befejezni, hogy a gyermeki sziv alapjában a jó túlsúlylyal birjon a rosz hajlamok, indulatok és majdan a szenvedélyek fölött és ellenében? hogy magasztos és szent hivatását Isten és emberek előtt becsülettel betölthesse, hogy a társadalomnak hasznos tagja, lelki üdvének pedig hü keresője és megőrzője lehessen.

Hall-e az ifju vagy leány szüleitől a nevelés módjáról valamit, nyernek-e e tekintetben szüleiktől némi utbaigazitó oktatást? — Én bátran merem állitani, hogy száz közül ritkán gondol erre csak egy is. De föltéve, hogy a szülők erről sem feledkeznének meg, ugy ismét azt kérdhetjük: képesek-e ők helyes oktatást adni felserdült gyermekeiknek a nevelést illetőleg? de honnan tanulták a szülők is a gyermeknveléshez szükséges ismereteket*), ki ismertette meg velök a nevelés helyes módját, czélszerü irányát, mely csak szépet; jót és nemeset eredményez és a lélek üdvét elősegiti? talán ismét szüleiktől? — ugy, de azok tán még annyit sem tudtak erről, mint ők! . . . Vagy talán azon kis gyakorlatból, melyet saját gyermekeik neveléséből meritettek, tudnának házasulandó gyermekeiknek helyes oktatás adni? Nagy ritkaság és majdnem lehetetlenség.

Nézzük a gyakorlati életet.

Majdnem minden szülő máskép neveli gyermekeit! más elvek szerint, más irányban, minden előleges meghatarozott terv, kitüzött czél nélkül, ugyszólván saját ösztöne, természetes észjárása után — vagy a mint jön. Igy történik, hogy az eredmény oly megszámlálhatlan sokféle.

Egyik azt veszi észre, hogy szelid, istenfélő, csendes, engedelmes, szorgalmas és jólelkü gyermeket nevelt (ez azonban a legnagyobb ritkaság, mert ez a nevelés helyes módjának majdnem tökéletes ismeretét tételezni fel); a másik, hogy engedetlen, durva, daczos gyermeket; a harmadik: hogy kevély dologtalan gyermeket; a negyedik: hogy indulatos, szeles, gondatlan gyermeket; az ötödik: hogy fösvény, pénzvágyó, aljas jellemü gyermeket: a hatodik: hogy pulya, gyáva, ravaszlelkü gyermeket nevelt, és igy a végtelenig lehetne különböztetni.

Most, tekintve a nevelés eredményeinek ezen roppant különféleségét, ki csodálhatja, hogy az emberiség nagyobb része folytonos ellentétben, küzdelemben, veszekedőfélben van egymással? **)

Ezen folytonos surlódás és egyenetlenkedésnek magva alapjában a szülői nevelés által hintetik el; az emberiség e vészes czél és rendeltetésellenes állapota tehát már a gyermek szivébe oltatik, honnan mivel ott mély gyökereket vert, már ki nem irtható; hol az emberiség és a maga kárára gyümölcsöznie kell.

Ha tekintjük az emberiség czélját és rendeltetését, állitanunk kell, hogy azt a nevelés ily roppant különfélesége és hiányai mellett el nem érheti a nagyobb rész.

Az emberiség czélja: tökélyesülés, szabadság, jólét és boldogság e földön, és az üdv elnyerése a jövő életben.

E kettő lelkiismeretes kivitele minden ember rendeltetése.

Egy a czél, a rendeltetés; mindegyik nagy és szent, mely csak helyes és szent eszközök egységében érhető el. Ily eszköz lenne a legelső és legfontosabb, a jól meg határozott, szigorun körülirt és gondosan alkalmazott helyes és üdvös szülői nevelésmód. De mivel a szülői nevelés annyiféle, a hány a szülő, ki csodálhatja, hogy ennyi különféleség mellett a czél és rendeltetés

---

*) A dolog érdemére nézve azt kell megjegyeznünk, hogy az ily szük értelemben vett nevelés nem annyira a szülők mint a népnevelők dolga. Szerk.

**) A t. czikkiró engedelmével megjegyezzük hogy ennek alapja nem kizárólag a nevelés — hanem az idegrendszer és vérmérség különbözősége; melyet a nevelés kiegyenliteni általában nem képes. Sz.

egysége ei nem érhető; ha oly roppant különbség létezik az emberek természetében, hajlamában, vágyaiban, véleményében és ítéletében egyes legvilágosabb igazságra nézve is?

Minden ellentét csirája a szülői nevelés által fogamzik a szivben, és fejlődik ott tovább a vigyázatlan, helytelen nevelés által.

Azt mondják, anyja tejével szíta magába ezt a jó vagy rosz természetet, szokást; inkább mondhatjuk, hogy a szülői nevelés által oltatott az szivébe — vagy ha nem, az által élesztetett fel és ápoltatott tovább.

A gyermekszív alapjában egy tiszta hófehérségü lap, melyre a szülői gondos vagy hibás kéz festi a gyönyörü vonzó vagy rút és visszataszító képet.

A gyermekszív alapjában semleges, mondhatnók szenvedőleges; a mit belé vetnek, azt elfogadja és gyökereztetti; ha jó magot vet belé a szülői kéz, szép és jó hajtások fognak abbból fakadozni; ha pedig hibás rosz magot hint belé, hibás rosz hajtások nőnek ki, és növekednek tovább. Ez a jó vagy rosz nevelés. Tapasztalhatja mindenki, hogy igen keveset — ez is többnyire hiányos — találunk a jó nevelésben; de minden oldalról érezzük a roszat.

Visszatérve azon igazságra, hogy az emberiség, társadalom és család bajainak nagyobb része főforrását a hiányos, hanyag, roszirányu, helytelen szülői nevelésben találja, melynek vészes következményeit a későbbi ugynevezett iskolai nevelés megfeszített erővel sem képes kiirtani, legfölebb némelyekben gyengíteni; tekintve azt, hogy az ember természetét egész életén át — igen csekély kivétellel — a szülői nevelés kifolyásának köszönheti: kiki belátja, mily roppant fontosságu dolog a szülői nevelés, és azért kiki nagyon csodálkozhatik, hogy ép e nagyfontosságu dologra forditanak legkisebb gondot, hogy a bajt már megnőtt korában, és nem csirájában iparkodnak elfojtani.

Igen, a szülői nevelésre mainap a legkisebb gond fordittatik; a szülői nevelés örökké szükséges kérdésével a legkevesebb tudós vagy ügybarát foglalkozik; a tudós nem ereszkedhetik le a bölcsőhöz; mindig a nevelést — az iskolait kiabálják; előbb kell azt kezdeni, ott a bölcsőnél, nem az iskolában, ott csak a szülői gondos nevelés által lerakott szilárd alapon a nevelést helyes irányban folytatni, erősiteni, védeni kell, és üdvösen bevégezni, mintegy az életben használhatóvá tenni.

Mennyivel könnyebb, eredménydúsabb volna az iskolai nevelés, ha ott a megvetett jó alapon azonnal tovább lehetne épiteni; ha nem kellene előbb sokszor évekig a helytelen nevelés rosz kinövéseit nyesegetni, helyreigazitani. A szülői helytelen, hibás nevelés roppant módon hátráltatja az iskolai nevelés gyors és biztos haladását, pedig az ellenkezőnek kellene történni; és mig helyesen nevelni nem tunak a szülők, addig hiába csodálkozunk, hogy az iskolai — ha tetszik népnevelés sorvadva hivog tott országa el nem jő. Gyökerén kell a bajt orvosolni, ez pedig csak ugy történhetik, ha minden erőnket és figyelmünket a szülői nevelés megjavitására forditjuk.

Mondók, hogy a tudós nem akar a bölcsőhöz leereszkedni; de a nem tudósok — mégis hivatottak — a millióm és millióm családapa és anya csak more patrio, vagy a mint a kevés tapasztalásu józan ész pro necessitate sugja — vagy épen amint jön, nevel; nem igen fürkészi a jó és helyes, az öröm és boldogság gyümölcseit termő nevelés alapjait, szabályait saját nevelési gyakorlatában, mások, barátjai, szomszédjai nevelésmódjában; pedig e téren legkönnyebb ezer és ezer példában tapasztalatokat szerezni, hisz minden gyermek egy-egy példánya a jó, rosz vagy hibás nevelésnek. Ha egy gyermekkel találkozunk, viseletét megvigyázzuk: azonnal itélünk, hogy milyen nevelésben részesült stb.

Országgyülési tudósitás.

Az alkotmányosság érdekében ismét egy gyönyörü mü került ki a haza bölcse, Deák Ferencz tollából, mely az egész nemzet tiltakozását foglalja magában, azon eljárás ellen, mely szerint az absolutismus vérünkről s életünkről rólunk nélkülünk akar rendelkezni. A feliratí javaslat ez, mely a képviselő ház január 16-iki ülésében egész terjedelmében zajos éljenek közt elfogadtatott, s melynek szó szerinti szövege a következő:

„Felséges Császár és Király!

Midőn közelebb fölterjesztett alázatos feliratunkban hódoló tisztelettel ujra és ismételve kértük Felségedet, hogy azon ünnepélyes államszerződést, mely kölcsönös jogviszonyaink alapja, a megsértett pragmatica sanctiót s az abban biztositott, de absolut hatalommal felfüggesztett alkotmányt teljes épségében tettleg ismét visszaállitani méltóztassék; midőn kifejtettük, hogy mig alkotmányon kivül állunk, jogositva sem vagyunk az óhajtott kiegyenlités eszközlésében bármi elhatározó lépést tenni: joggal várhattuk s bizton reménylettük, hogy alapos okainkat méltánylás, kérelmünket mielőbbi teljesités követeli.

Reményeinket azonban aggodalom és kétkedés váltja fel, midőn látjuk, hogy legszentebb érdekeink felett, mind a törvényhozás, mind a végrehajtás körében, folyvást és most ujabban még a jövőre is kiható rendeletekkel, absolut hatalom intézkedik.

Magyarországnak azon kétségtelen joga, hogy védrendszerének megállapitása és bármily átalakitása csak az országgyülés beleegyezésével jöhessen létre, egyidős az ország alkotmányával, törvényeink, a királyi hitlevelek, a pragmatica sanctio s alkotmányos életünk folytonos gyakorlata egyaránt biztositották azt.

Midőn 1715-ben az állandó katonaság mint a védrendszernek ujabb és czélszerübb módja behozatott: Magyarországra nézve az ország törvényhozása rendelte el azt. Minden, bármi csekély változtatás, mely a védrendszert illetőleg azóta nálunk közbejött, az országgyülés által határoztatott el. E jog alkotmányunknak és általában minden alkotmányosságnak életfeltétele, melyről az ország soha le nem mondhat

Az ország ezen kétségtelen jogának ujabb tettleges tagadása azon legfelsőbb rendelet, mely a védrendszert illetőleg közelebb kiadatott. S mi, kik legszentebb kötelességünknek tartottuk, ismételve sürgetni: hogy mindenekelőtt a felfüggesztett alkotmány állittassék teljesen vissza, vétkeznénk hazánk ellen, mely reánk bizta jogainak védelmét, s vétkeznénk a Felséged iránti hódoló tisztelet ellen, mely nekünk őszinteséget parancsol, ha az absolut rendszernek ezen ujabb intézkedését hallgatással mellőznők.

Épen akkor adatott ki az emlitett absolut rendelet, midőn alkotmányunk visszaállitását joggal kértük, és méltán vártuk; — épen akkor adatott ki, midőn Felséged legmagasabb igérete folytán hittük, hogy alkotmányunk mielőbb valósággal visszaállittatik s az alkotmányosság Felséged többi országaiban is tettleg életbe fog lépni. Nem ugy adatott az ki, mint felelős kormánynak oly javaslata, melynek kötelező ereje az illető országok törvényszerü elfogadásához van kötve, hanem ugy, mint azonnal végrehajtandó, minden részeiben kötelező, s következményeiben jövőre is kiható törvény.

Tárgya e rendeletnek azon legnemesebb és legsulyosabb adózás, melylyel a polgárok az államnak tartoznak: a honfiak vére és élete; szabályai mélyen behatnak a családi élet legszentebb viszonyaiba s az ország legfontosabb szellemi és anyagi érdekeit érintik. Nemcsak azon első és legfőbb tekintet, melyet mellőzni joggal sohasem lehet: alkotmányunk alaptörvényeinek világos rendelete, hanem ezenfelül a méltányosság és czélszerüség is megkivánják, hogy ilynemü rendelkezések megállapitásához az ország akarata is hozzájáruljon, s e nélkül és ennek törvényszerü nyilvánitása előtt, azok tettleg végre ne hajtassanak.

Nem egyedül a hadsereg száma és vitézsége az, a mi az államot legsulyosabb veszélyek között is tartósan biztositja. Bármely védrendszer mellett is leginkább emeli a sereg erejét s kitartó elszántságát, ha a nép lelkesült akarata áll mögötte. E lelkesült akaratra pedig csak akkor lehet bizton számitani, ha azon rendszer, mely mellett a honpolgárok az államot védni kötelesek, a nemzet bizalmával találkozik; mit csak ugy érhetni el, ha a jogaiban s legszentebb érdekeiben meg nem sértett nép, meggyőződve a rendszer czélszerüségéről s belátva a hozandó áldozatok szükséges voltát, törvényszerüen nyilvánitott hozzájárulásával elfogadja azt.

De ha még akkor is, midőn az alkotmánynak egyrészről joggal követelt, másrészről ismételve igért tettleges életbeléptetésére méltán vélt már számolhatni a hon minden polgára; ha még a fejedelmi igéret teljesitésének küszöbén is, azon nagyfontosságu tárgyában, mely az alkotmányosság minden fogalmai szerint a törvényhozás rendes utjára tartozik, törvény gyanánt, absolut hatalommal adatnak ki legfelsőbb rendeletek, és e rendeletek, a nélkül, hogy az ország azoknak okait, szükségét, czélszerüségét és horderejét előre megfontolhatta, s alkotmányos uton azokra nézve akaratát kijelenthette volna, azonnal tettleg végrehajtatni is parancsoltatnak: lehetetlen, hogy az ébredni kezdett bizalom el ne enyészszék. Ily rendeletek mellett lelkesülés keletkezni soha sem fog, sőt még a nép megnyugvása sem remélhető. Mert az alkotmányellenes mód, melyen e rendelkezések tétettek, már magában is elegendő arra, hogy megnyugvás és lelkesülés helyett elkeseredést költsön.

Ha a jelen helyzet sürgetőleg kiván oly intézkedéseket, melyek a védelmi rendszer lényeges átalakitását igénylik: ez egy ujabb fontos ok arra, hogy Felséged felfüggesztett alkotmányunkat azonnal helyreállitsa. A sürgető szükség közepett Magyarország, alkotmányon kivüli helyzetében, a trónnak gyönge támasza leend. Az országgyülés csak az alkotmány alapján gyakorolhatja a nemzet törvényhozási jogát; alkotmányon kivül nincs arra jogositva, s nem vállalhat terheket az országra, melynek jogai fel vannak függesztve. Mig a pragmatica sanctiónak azon alapfeltétele, mely hazánk önállását, jogait és alkotmányát biztositja, tettleg hatályon kivül van: addig jogilag lehetetlen, hogy az országgyülés ezen megcsonkitott alapszerződés értelmében intézkedhessék, más alapra pedig nem léphet.

Tudjuk mi azt, hogy a hajdan fennállott védrendszer Európa minden népeinél időnkint lényeges átalakulásokon ment keresztül. Az országok politikai szervezetének időnkinti változtatásai, a hadtudomány fokonkinti fejlődése minden államot kényszeritettek, hogy védrendszerét az általános helyzet igényei szerint módositsa, különben saját biztosságát koczkáztatta volna. Magyarország sem maradt e részben soha hátra s önként, szabadakaratból állapitotta meg mindenkor a kor igényeinek megfelelő változtatásokat: az ily változtatások azonban mindig országgyülésileg történtek. Kész leend az ország ezentul is ugy alakitani védrendszerét, a mint a szükség, czélszerüség, az ország helyzete, alkotmányos állása, nemzetgazdasági és közjogi viszonyai megkivánják: de oly intézkedéseket, melyek e részben az országgyülés egyenes és világos beleegyezése nélkül bármikor tétetnének, jogosaknak nem tekinthet.

Mély tisztelettel kérjük tehát Felségedet, vegye kegyelmesen tekintetbe, hogy az ország jogait, melyeket a pragmatica sanctio is ünnepélyesen biztositott, sértetlenül megóvni kötelességünk, s e kötelességet elmulasztanunk nem szabad; ne engedje, hogy alkotmányunk alapelveinek ezen, s ehhez hasonló megtámadásai által lehetetlenné tétessék a kiegyenlités müve; szüntesse meg ezen, most kiadott rendeletet, szüntessen meg általában minden egyéb oly intézkedést, mely alkotmányunk mellőzésével, sőt egyenes sérelmével, az absolut hatalom által adatott ki; s tettleg és teljesen állitsa vissza minél előbb alkotmányunkat, hogy annak alapján képesek legyünk jogszerüleg határozni és intézkedni mindazok felett, a miket az ország biztossága, szellemi és anyagi érdekei sürgetőleg kivánnak. — Meg vagyunk győződve, hogy a pragmatica sanctióban kitüzött czél csak ugy lesz elérhető, ha az alkotmányosság mind Magyarországban, mind Felséged többi országaiban, teljesen és tisztán, valósággal életbe lép!"

Ezen kivül Madarász is nyujtott be egy inditványt, mely azonban időszerütlensége miatt elvettetett. Különös tetszésben részesült Tisza Kálmánnak a feliratí javaslat tárgyalása alkalmából mondott beszéde, melyben különösen hangsulyozza azt, hogy az országgyülés, ha felülről positiv eredményt nem képes kieszközölni, az egyezkedés fonalát, mint a mely czélhoz nem vezet, megszakadtnak nyilvánitsa.

Levelezések.

Pest, jan. 16.

A kisdedóvó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület minta-óvodájában f. hó 5-én délután egy magasztos s hosszu időre felejthetlenné vált örömünnepélyben részesült az apró gyermek-csoport.

Ruprecht szül. Demidoff herczegnő főméltósága magas személyének megjelenése a fentirt intézetben okozá a ritkaemlékü ünnepet, mely által megörökité a kisdedóvát szent ügyének meleg felkarolásával nagyhirü nevét. — Másodizben valánk ezuttal szerencsések főméltóságának mély leereszkedését tapasztalni, s másodizben meggyőződni arról, hogy a kisdedek gondos és a czélnak megfelelő neveltetését a haza boldogitása tekintetéből a nemesszivü herczegnő oly annyira szivén hordozza, hogy a szügy iránt nemcsak meleg részvétet tanusit, de annak terjesztésére sem időt sem költséget nem kímél, amint ezt bebizonyitá az által, hogy a terjesztő egyesületnek alapitó tagjául iratá be magát, s ez ünnepélyen az óvoda megkedveltetése czéljából nagymennyiségü diót, almát és süteményt kegyeskedett az apró vidor kedélyü gyermekek között sajátkezüleg kiosztani.

Midőn e magas leereszkedésért s nagybecsü kegyadományáért az apró gyermekcsoport nevében aköztiszteletü főméltóságu herczegnőnek forró köszönetünket nyilvánitjuk, egyuttal nem mulaszthatjuk el kérni a mindenek Urát, táplálja továbbra is a jóltevő hgnő anyai szivében a kisdedovás iránti meleg pártolást, hogy magas befolyása által a szent ügynek, s édes hazánknak örökre dicső emlékü szolgálatot tehessen! Adja az Ég, hogy a nemes tett a meleg-keblü honatyák- és anyákban élénk visszhangra találjon, s minél többen kövessék annak példáját, kinek nagylelküségeért jelenleg legalázatosabb köszönetünket nyilvánitani szerencsések lehettünk, s kinek hosszu életéért hő imánkat rebegni a nevelés buzgó barátai meg nem szünendnek.

Az ünnepély nagyszerüségét emelé Gorove Antalné- és Szitányi Istvánné ő nagyságaiknak szinte váratlan megjelenése, kik nagy részvéttel nézdelték hosszasan a munkasztal körül ült gyermekeket, a kik épités (épitőfácskák által), papirfonás, veszszőcskék kirakása, s az asztalra leirt betüknek babszemekkeli kirakásával foglalkoztak.

Az ügy felkarolásának nyilvános jelét adák ők az által is, hogy az egylet rendes tagjai közé léptek.

Üdv pártfogásukért a hon ily buzgó leányainak! *)

KOBÁNY MIHÁLY.

Zala-somogyi hirek.

△ (A mészáros-pinczér egyesület) f. hó elején tartá választmányi ülését, melyen az egyesület elnökévé a helybeli kávéház-tulajdonos Reindl ur választatott meg. Ez alkalommal Grünbaum zenetársulata által esti zenével tisztelték őt meg az egyesület tagjai. Az emberbaráti szeretetéről és jótékonyságáról eléggé ismert tisztelt férfiunak e kitüntetésén, melylyel polgártársai bizalma ruházá őt fel, szivből örülünk.

△ Mint rendkivüliséget megemlitjük, hogy Olaszországból több ezer mázsa foghagyma szállittatik hazánkba, minek következtében városunk utczáin lépten-nyomon találkozunk ily megrakott szekerekkel.

△ A napokban távozott városunkból a kegyesrendi ház egyik nagyérdemü tagja, Menyhért Ágoston ur, ki ifjuságunk nevelését a mult években fáradhatlan buzgalommal s önfeláldozással vezette; távozásának oka azon körülmény, hogy a nt. rend kormánya által a tatai ház főnökévé neveztetett ki.

△ (Farsangi krónika.) Városunknak ugy látszik vig farsangra van kilátása. F. hó 19-én tartatott a „Zöldfa" termében egy jótékonyczélu tánczvigalom; e hó végén tartja Lakatos Sándor tánczművész nyilvános tánczgyakorlatát növendékeivel; februárban a polgári egylet, dalárda és a vadásztársulat rendez tánczvigalmat; egyelőre csak ezekről van biztos tudomásunk, az esetlegesen felmerülő egyes tánczvigalmakról annak idejében szintén tudósitandjuk t. olvasóinkat.

△ (Hangverseny.) F. hó 15-én tartá Pyllemann Ferencz a nagy kaszinóban számos közönség jelenlétében hangversenyét. Rég nem volt alkalmunk oly művészi s minden tekintetben kielégitő előadást hallanunk. Pyllemann Ferencz, kiről már a mult alkalommal elismeréssel szólottunk, teljes fényében ragyogtatá ez estve művészetét, melyben az előadás szépsége az érteljes technikai képzettséggel oly gyönyörüen egyesült. A hangverseny fényét nagyban emelé Német Berta kisasszony éneke, ki ez estve, bátran elmondhatjuk, önmagát multa felül. Különös tetszésben részesült Pyllemann tanitványa Rosenstok Szidi k. a. gyönyörü s korához mérve valóban meglepő játéka. A hangversenyt általában a sikerültebbek közé kell számitanunk, s a közönség ép azért zajos tapsokkal jutalmazá a hangversenyzőt és közreműködőit, kik neki oly élvezetes estét nyujtottak.

— (A nagy-kanizsai szilvapálinkának mesterséges gyártásáról.) Paraszt asszonyok járnak házról házra savanyuvizes üvegekkel szilvapálinkát árulni. Utánnyomozással tudomásomra esett, hogy ezek a vidékről behordanak mindenféle pálinkát tisztán és vizzel gyengitve elviszik egy bizonyos boltba, hogy itt csinálják belőle szilvapálinkát, az illető boltos elővesz bizonyos folyadékot és mindegyik üvegbe tesz egy adagot. Ettől az eredeti pálinka határozatlan szilvapálinka-izt, szagot és szint kap, mely gyorsan hevit, nyugtalanit, kábit, szóval egész nap- és éjelre is kiterjedő nyugtalanságot okoz. A hamisitó szer „szilvapálinka-essentia," mely szilvamagvakból gyártatik s oly erős, hogy már csak néhány cseppjétől is roszul lesz az ember, — mint villám hatolja keresztül az egész vér- és idegrendszert, s ha az ember egy kupiczára valót meginna, — tán a guta azonnal agyon is csapná. Ezt nem annyira egészségi mint visszaélési szempontból hoztam fel, mert ugy hiszem mindenkinek terhére esik a csalás, annyival is inkább, oly kezekből jő, melyek ehes nem szokvák.

---

*) Alkalmilag szivesen közöljük tudósitásait.
Szerk.

Legyünk tehát ezentul óvatosak a szilvapálinka megvásárlásában, ha valódira kivánunk szert tenni. Tky.

△ A helybeli városi kapitányság elismerést érdemlő kezdeményezése folytán a városi tanács elhatározta, hogy vasár- és ünnepnapokon a korcsmák, kereskedő boltok reggeli 9 órától egész delutani 4 óráig zárva tartassanak; mig a kávéházakat e szabály csak déli 12 óráig kötelezi, ugyszintén a dohány és bélyeg egyedárusoknak félajtónak zárva tartása mellett 12-től egész 4 óráig az árulás megengedtetik; normanapokon azonban, milyenek: husvét, pünkösd, karácson, Urnap, N.-Boldogasszony és szent István napján az emlitett helyiségek egész nap zárva tartatnak. A föntérintett szabályok a szállodákat természetesen nem kötelezik. — E rendelet megsértői 3—50 frtnyi birsággal büntettetnek, melynek foganatositásával a nagy-kanizsai közkóroda javára a városi kapitányság bizatott meg. Hinni szeretjük, hogy ez erélyes intézkedésnek óhajtott sikere leend.

△ (Meghivás) a csurgói dalárda által többek közremüködésével 1867. évi jan. hó 23-án a csurgó-óvárosi „Daru“ vendéglő termében tartandó jótékonyczélu ének-, zene- s tánczestélyre. Kezdete 7 órakor. — Belépti dij 1 frt. A rendezőség.

— Az első napfogyatkozás ez évben mártius 6-ára esik s óriási lesz. E napsötétülés egész Közép-Europára nézve igen érdekes s nagyságát illetőleg csak az 1870. s az 1887-ki lesz hozzá hasonlitható.

— Meghivás a keszthelyi országos felsőbb gazdászati tanintézet hallgatói által 1867-dik évi január hó 30-kán a helybeli „Amazonhoz“ czimzett szálloda megnagyobbitott termében az intézet hallgatói kebléban alakitandó segélyegylet javára tartandó tánczvigalomra. A rendezőség.

„A magyar országgyülési törvénykönyv,“ a Corpus Juris forditását és a későbbi törvényeket tartalmazva, most már teljesen megjelent. Forditotta és szerkesztette Geguss Dániel, szegedi városi tanácsnok. Szerző, mint előszavában mondja, leginkább Szalay László által buzditva, fogott e nagy munkához, s azt több év alatt be is fejezte. A kiadásban a forditót 350 előfizető támogatta. Az egész könyv bolti ára 24 frt, mely árért Wajdits József könyvkereskedésében is kapható.

Fővárosi és vidéki hirek.

— A „Hon“ bécsi levelezője irja: A jelen helyzet odáig érett, hogy irányadó körökben nem titkolják, miszerint 14 nap bekövetkezik az idő, — melyben vagy a magyar minisztérium ki lesz nevezve, vagy a magyar országgyülés föloszlatva és ujra Forgách gróf kanczellár.

— Az Eszterházy-herczegség zártartósága részéről, a fizetések legalább részben ujból fölvétettek. És pedig a magyarországi hitelezők követeléseinek 1865-dik év végéig lejárt kamatai az illető pénztári tiszttartóságoknál folyóvá tétettek s a későbbi kamatok néhány hó alatt fognak folyóvá tétetni. — A templomok, plébániák, ájtatos és jótékony intézetek alapitványai a az 1000 frtot meg nem haladó magántőkék kamatainak rendszeres fizetése pedig már most elrendeltetett.

— Egy szép pluviale. A „Kalauz“ s erkesztőjénél egy fekete szinü pluviale van letéve, mely minden perczben megszemlélhető s megvehető. Ára 55 frt. o. é.

— Szép tett. Somogyban a kath. papság egyik buzgó, lelkes tagja 100 db. ezüst huszast adott a megyei szegények számára Svastics József főszolgabirónak. Az adakozót nem szabad megnevezni.

— Egy uj kereskedelmi czikk. Amerikában a gyaluforgácsot lószőr helyett derakalj s butorok töltésére kezdik nagyban használni. E czélra főleg a juhar és nyárfát mondják legalkalmasabbnak, mivel ezek gyaluforgácsa nemcsak puhább és ruganyosabb, mint az eddig használt moszat, hanem egyszermind a férgek sem szeretnek benne tanyázni. A gyaluláó gépek által történik, s oly finomra mint a lószőr.

Bécsi és külföldi hirek.

— (A párisi világtárlat palotájában) a konyha ellátására annyi vendéglős találkozott, hogy most már 100,000 embert lehet kielégiteni naponként. A mint már emlitve volt, nemcsak az europai konyhák, hanem az egyptusi, tatár és sinai culinaris müvészetek is képviselve leszn.k. A császárné pavillonja előtt naponként katonai hangverseny lesz. Arról is szó volt, hogy több idegen ezredbeli zenekar megy Párisba és felváltva játszand a palotában. A park közepébe termet állitanak, felolvasások és technikai kisérletek számára.

— (Elitélt lengyelek.) A bakali ut készitésére hajtott s munkaközben fellázadt lengyelek fölött Szibériában, Irkutsban nov. 5-én láttak törvényt: hetet, köztük a 48 éves Cielinszki Narcissust, főbelövésre itélték. 194 megtámadta a katonaságot, s azután a hegyek közé menekült. Ezeket a mint elfogják, megtizedelik, az életben maradók 100 kancsukát kapnak, s a bányákban örökös munkára kényszerittetnek. A harmadik osztályba eső 92 különböző apróbb büntetéseket kap; a 132-ből álló negyedik osztály felügyelet alatt marad, 200 fölmentetett.

— 90,000 dollárba fogadtak a „Henriette“ „Vesta“ és „Fleetwing“ yachtok tulajdonosai, hogy melyik hajó teszi meg legrövidebb idő alatt az utat Amerikából Europába. A nyertes a „Henriette volt, mely dec. 25-kén délutáni 4 órakor érkezett meg Cowesbe s az utat Uj-Yorkból ide 13 nap s 22 óra alatt tette meg. Ily gyorsan még egy hajó sem ment. A másik két yacht dec. 26-kán reggel érkezett meg. A „Henriette“ megérkezésekor a legénységet fölállittatá az árbóczokra s a csillagos lobogót épen ugy meghajtá, mint ez a hadigőzösöknél szokás. Az angolok lakomákat rendeznek az amerikaiak tiszteletére. Ez az első eset, hogy egy yacht Amerikából Europába vitorlázott. A 90,000 dollárt a „Henriette“ tulajdonosa nyerte meg, Benett ur, a „Newyork Herald“ kiadója.

— Hamburgban m. hó 21-én egy nem egészen kész négy emeletes ház összeomlott. — Egy bádogos inas életét vesztő, négy más személy sérüléseket kapott.

— Tizennégy gyermek megégetése képezi amaz iszonyu vádat, melyet jelenleg a wari esküdtszék tárgyal. Az eset következő: A levanti szigeten, mely a legnagyobb a hyeri szigetcsoportozatban s egy milliónál több értéket képvisel, a tulajdonos, gróf Pourteles Henrik, követve családja emberbaráti hagyományait, földmivelő javitó intézetet állitott föl gyermek-fegyenczek számára s ez intézet a legjobb hirnek örvendett. A gyermek-fegyenczek mondhatni atyai kormányzás alatt állottak s oly jól viselték magukat, hogy bár az államnak naponkint csak 22 centimejébe kerültek, mindegyiknek, mire elhagyta a szigetet, legalább is 2—300 frank megtakaritott összege volt. A sziget valódi javitóhely volt; egy rosz intézkedés azonban megzavarta az egész dolgot. A mult évi september végén az Ajaccio mellett Saint-Antoine fegyencz-telepből egy csapat elitéltet ide tettek át, s ezek, megrögzött, romlott bünösök, csakhamar tévutra csábiták a levanti fegyenczek legnagyobb részét. Jobb eltartást, kevesebb munkát s több pihenést kezdtek követelni, söt összebeszéltek lázadásra, melynek czéljául a fosztogatást s a közöttük lévő állitólagos kémek meggyilkolását tüzték ki. Septemb. 28-kán szállt ki a szigetre a 65 corsicai fegyencz, s oct. 2 dikán már kitört a lázadás. Összetörtek mindent, a mi kezükbe jött s összefogdosták az állitólagos kémeket. A szomszédos ligetben akarták őket kivégezni; majd más borzasztó ötletre vetedtek. Betörték a raktár ajtaját, hol a petroleumhordók, czukor s más enni való dolgok állottak. A betört résen át előbb a nagyobbak hetottak be, s midőn megrakoptak, a kisebbeket, az állitólagos kémeket szólliták föl, hogy ők is vegyék ki részüket. A mint ezek, számszerint 14 gyermek, a raktárba bementek, elállták utjukat s rájuk gyujták a petroleumot. Ez iszonyu jelenet volt. Szörnyü jajveszékelés között égett meg mind a 14 gyermek, s kinzóik hahotázva nézték. Az egyik gyermek, Garibaldi nevü, előtört a lángokból, megszurták s ismét visszavetették. Menthetlenül elégett mind a 14. Ezután a lázadók lecsillapultak, s másnap közülök többen önként visszamentek a fegyintézetbe. Most 16-an a törvényszék előtt állanak; a főczinkost Couduriernak hivják.

Nyilt levél,

t. Kiss gyógyszerész urnak Marczaliban.

Miután minden eddigi fáradozásom eredménytelen volt, ugy bátor vagyok Önt nyiltan felkérni, szivéskedjék végre és valahára az 1863-ik évben üzletemtől kapott könyvek, és saját keze irásával nálam édes atyja halálakor megrendelt gyászjelentésekért járó

	17 frt	60 kr.
1863-tól interes fejében	4 „	40 „
40 a postán szállitott fizetési intő-levélért . . .	5 „	— „
Összesen 27 frt.		

beküldeni; nem szólalnék fel e csekély összegért nyiltan, ha tudnám, hogy ezen összeg lefizetésére Ön képtelen, de meg vagyok győződve, hogy a négyes fogat tulajdonosa annyit örökölhetett boldogult édes atyjától, hogy egy üzlet-vivőnél a boldogult gyászjelentéseit is lefizetni képes; addig is még többször leszek kénytelen ez érdekben nyiltan felszólalni, ezen felszólitást mint elsőt fogom nevezni.

Wajdits József,
nyomdatulajdonos.

TÁRCZA.

A kis czigány.

Mindenkinek van a nagy világon,
Mindenkinek jutott egy kis hely:
Hová édes emlékek csatolják,
Hol megnyughatik a dult kebel.

A számüzött honáért sohajtoz,
A hol oly boldog volt egykoron,
S végimájában is azért esd, hogy
Ott boruljon rá a sirhalom.

A fáradó vándornak szemében
A szülőföld könyeket fakaszt,
S erőt nyujt a csüggedő kebelnek,
Hogy egykoron látni fogja azt.

A madár is visszaszáll az ágra,
S fölkeresi a szülőhelyet,
S ott a kedves kis bokor hüsében
Zengi el a legszebb éneket.

Csak én vagyok árva a világon!
Csak én nekem nincsen menhelyem,
A hol fáradt lelkem megpihenne,
A hová lehajthatnám fejem.

Semmi más nem maradt az apámról,
Csak egy kopott fakó köpönyeg.
Mely alá majd záporos időben
Elrejthessem kis hegedümet.

Es az ami enyim a világon:
Hegedü s egy kopott köpönyeg;
A fagy ellen köpönyegem véd meg,
Busnak meg! hegedülök egyet.

Szülőhelyem? tudja Isten hol van,
Meglehet, hogy csorda jár azon,
S hol fogok elhunyni? meglehet hogy
Valamelyik elhagyott uton.

Fognak-e majd temetőbe vinni?
S csontjaimnak lesz-e sirjele?
Nem hiszem! mert a czigánynak még a
Husza is kivül van a helye.

Ah pedig mily soknak elhuzom én
Azt, mit lelke, mit szive kiván;
S mindezért csak egy-két fillért adnak,
S ráadásul: „Jól van kis czigány!“

KIS CZIGÁNY.

A megbüntetett kiváncsi.

A franczia algier-hadsereg egyik tisztjének levelei után közli *Bükkesy Márton.*

Egy este az „arany korona“ vendéglő egyik termében ültem Boulogne-ban, midőn Georges Waston őrnagy, régi s legbensőbb barátaimnak egyike, lépett a szobába.

Régi idő óta nem láttuk egymást, s azért is miután a kölcsönös üdvözletek a legszivélyesebb módon megtörténtek, egymás mellett helyet foglaltunk, hogy bizalmas beszélgetésben az elmult időkről emlékezzünk.

Midőn utolsó alkalommal Boulogne-ban valék: kérdé az őrnagy, egy szivarra gyujtva, „ezen házban egy kiválólag sajátságos személyiség társaságában voltam.“

„Generis masculini, vagy feminini?“ volt természetes kérdésem.

„Feminini!“ felele az őrnagy. „Ha nincs valami fontos dolga s meg akarja hallani a történetet, kész vagyok azt elmondani.“

Biztositom őt, hogy igen nagy örömömre szolgálna a történet elbeszélése, s amennyire emlékszem, — Waston következő módon kezdé:

„Helyet fogadtam a Párisból induló lovas gyorskocsiban, s midőn beléptem, azt a többi utasoktól már megszállva találtam. — Társaságunkban egy hölgyet is vettem észre. Miután egy égő havannát tartottam kezemben, s a hölgy jelenléte által figyelmeztetém, hogy szivaromat annak jelenlétében elvezni udvariatlanság volna, nem minden sajnálat nélkül elvetém havannámat s helyemet elfoglaltam, mely épen a hölgynek átellenében volt.

A kocsi megindult.

Igen természetes dolog, hogy az ember ha gyorskocsiban társasághan utazik, legelőször a társaság fölött physiognomicus szemlét tart, én is ezen érdekes szemlének engedém át tehát magamat, melyet azonban legnagyobb sajnálkozásomra a hölgyre nem terjeszthetek ki, miután vonásait sürü fátyol boritá.

A többi utas mind franczia volt, s igy a nélkül hogy bókot akarnék nekik mondani, udvarias férfiak. Néhány pillanat mulva elvégzém szemlémet, s magától értetődik, — hogy szemeimet ismét az elfátyolozott hölgyre forditám. De lehetetlen volt, vonásairól fogalmat szerezni magamnak, épigy nem sikerült testalkatát szemügyre vennem, miután először ülőhelyzetben volt, másodszor a lábujaktól nyakig bő prémes köpenybe volt takarva. Természetes dolog, minél kevesebbet láthattam, annál nagyobb lőn kiváncsiságom, s épen azt határoztam el magamban, őt valami módon megszólitani, — hogy legalább hangját hallhassam, midőn ő maga szólalt föl.

„Azt vevém előbb észre,“ ugymond hozzám fordulva, „hogy ön szivarját eldobá, — pedig a szivarzáshoz szokva látszik lenni, mint kétségkivül ezen urak is. Ne genirozza tehát magát előttem, mert a szivarfüst nem alkalmatlan nekem, söt, mondhatom, illata kedves előttem.“

Ez engedély sokkal határozottabb volt, hogysem visszautasithattam volna. Körb menesztém tehát szivartárczámat s néhány pillanat mulva kékes füstfellegecskék emelkedtek ki a nyilt kocsi ablakon.

„Nem volna szerénytelenség tőlem asszonyom,“ mondám, „kérdeni, hol kedvelé meg a dohányillatot?“

„Hol? uram . . . az afrikai tábortüzeknél.

„Hogyan, az afrikai tábortüzeknél!“ — kiáltók mindnyájan csodálkozva.

„A hadsereghez tartozom,“ feleló a hölgy; „férjem kapitány a 47 dik sorezrednél, Constantine bevételénél esett el.“

„S ön Constantineben volt?“

„Igen, uraim, az egész hadjárat folyama alatt kisérém a sereget.“

Ezen meglepő közlemény mindnyájunknál élénk érdeket keltet, s köztünk ennek következtében igen érdekes beszélgetés fejlődött ki, melynek alkalmával az idegen hölgy a legkitünőbb észtehetség s a legfinomabb modor tanujeleit adá.

Igy két vagy három állomáson haladánk át, midőn a gyorskocsi épen délben megállott, s én azon reménynek engedém át magamat, hogy immár a közös ebédnél fátyol nélkül fogom láthatni végre a hölgy arczát.

De reményem most is megcsalt, miután a hölgy külön szobában teritett magának, s midőn ebéd után ismét kocsira ültünk, — hogy utunkat folytassuk, őt már a kocsiban helyén találtuk, de ismét, mint előbb, elfátyolozva.

Kétségbejtő fatum! . .

Igy mindinkább besteledett. Az utasnő a társalgásban nem látszék már résztvenni akarni. Mindenki tehát, a mint épen lehetséges volt, alvásra készité el magát, s rövid idő mulva mindnyájan Morpheus karjaiban feküvénk.

A jövő reggelen utastársnőnk ismét oly szeretetreméltónak, ismét oly szellemdusnak, ismét oly beszédesnek mutatá be magát, mint a mult napon, de ismét csak elfátyolozva, s erős szándékkal incognitóját megtartani.

Végre itt megérkezénk, a kocsi ezen vendéglő előtt állott meg, a többi utas, ki erré ki arra, szétszóródtak, csak én s az idegen hölgy térénk be itt.

„Ön itt marad?“ kérdém ujongva.

„Igen. Ön is?“

„Holnap reggelig, mikor is egy hajóval Londonba szándékozom.“

„Charmant találkozás. Én is Londonba megyek, s ha ön megengedi, védelme alá helyezem magamat.“

Annál boldogabbnak érzéndem magamat asszonyom, miután igy azon reményt táplálhatom, hogy ön végre mégis engedend kérelmemnek s visszavetendi fátyolát, mert csakugyan nagy kegyetlenség volna, ha még itt sem akarná ön letenni incognitóját!“ . . .

„Mindenesetre uram, csak engedje meg, hogy szobámba mehessek toilette-omat rendezendő, azután nagy örömömre szolgáland, önnel kevéssé csacsogni.“

„Égek a türelmetlenségtől, önt közelebbről megismerni.“

„Tehát viszontlátásig, s pedig néhány percz mulva.“

E néhány perczből már egy óra lett, mely reám nézve egy örökkévalóság hosszuságával birt, midőn végre egy szolga lépett be hozzám, azon tudósitással, hogy az idegen hölgy a 19. szám alatt várakozik reám. Fölsiettem a lépcsőkön, oly gyorsasággal, minőt csak a legmagasb fokig csigázott kiváncsiság adhat. Kopogtam, beléptem, s a hölgyet végre valahára fátyol nélkül találám!

„S most, kérdém öntől,“ monda itt az őrnagy, „mit gondol, mi okból rejtegeté a hölgy oly szorgalmasan arczát?“

„Félszemü volt?“

„Nem.“

„Himlőhelyes volt?“

„Nem.“

„Vörös haja volt?“

„Nem.“

„Rosz fogai?“

„Nem.“

„Macskaszemei?“

Épen ellenkezőleg; a legszebb szemei voltak a világon, csodálatraméltó szemöldei, kitünő hangja, legátlátszóbb arczbőre, bibor ajkai s elefánt csont fehérségü szép fogai.“

Ugy hát hogy találjam el?

(Folyt. köv.)

ÜZLETI HIRNÖK.

NAGY-KANIZSA, január 20. Mai heti tudósitásunk igen különbözik a mult hetitől, főképpen az árakban, mivel a gabna ára naponként emelkedik, és kilátás van főképp a buza árának emelkedésére.

Továbbá az ezüst emelkedése, és a magas placzi árak, irányadóul szolgálnak: hogy a mostani magas árak jó ideig megmaradnak.

Árjegyzékünk következő:

Jelenlegi árak alsó-ausztriai mérőkút a helybeli placzon: Buza uj 85—88 fns 6 frt 50 kr—7 frt — kr, Rozs uj 78—79 fontos 5 frt —, Kukoricza 84—85 fns 4 frt. Árpa serfőzéshez való, 70—73 fontos 4 ft 25 kr. — Zab 45—47 fontos 1 ft 70 kr.

Pohánka első-rendű 2 frt 50 kr. — Paszuly fehér 5 ft 25, tarka 4 frt 25 kr. Gubó első rendű 8 frt 25 kr. mázsája. Szilvapálinka 20 foku 10—29 frt hordóval együtt. Törkölypálinka 20 fok 19—20 frt hordóval együtt. Mák 13—13½ frt. Borkő 25 frt. Nyersbőrök: (lanyha üzlet) ökör- és tehén- 44 frt, és buzabőrök 48 frt. mázsánként.

Borok, fehér és vörös (schiller) 1862- és 1865-ki — vidékünkbeli — termés 8 frt—10 frt. — Villányi és szegs-ardi fekete 1866. 10—12 ft. Uj honi bor vörös (schiller) és fehér 7 frt—9 frt — kr. Balatonmelléki borok 1863- és 1865-iki fehér 12—15 frt. akonként.

Vlasz 90 frt — kr. Rőz 44—45 frt. Közönséges gyapju ára 75 frt. — Fehér rongy ára 7 frt 25—7 frt 75 kr, fekete 4 frt.

N.-kanizsai placzi árak jan. 20.

Borsó itczője 12 kr. Lencse itczője 8 kr. Bab itczője 6 kr. Köles itcz. 8 kr. Burgonya mérője 80 kr—1 ft 10 kr. Marhahus fontja 15 kr. Juhhus fontja 10 kr. Sertéshús fontja 20 kr. Szalonna mázsája 38 frt — kr. Zsir fontja 42 kr. Lángliszt mázsája 11 frt — kr. Zsemlyeliszt mázsája 9 frt — kr. Kenyérliszt fontja 8 kr. Kukoriczaliszt fontja 4 kr. Arpadara fontja 6 kr. Köleskása fontja 8 kr. Rizskása fontja 18 kr. Faolaj fontja 50 kr. Repczeolaj fontja 32 kr. Lenmagolaj fontja 40 kr. Uj bor itczője 10 kr. — Ó bor itczője 20 kr. Pesti sör itczője 14 kr Kanizsai sör itczője 10 kr. Gabona-pálinka itczője 50 kr. Törkély-pálinka itczője 40 kr Szilva-pálinka itczője 60 kr. Nyers faggyú mázsája 15 frt. — kr Öntöttfaggyú-gyertya fontja 32 kr. Mártott fontja 34 kr. Szappan fontja 24 kr. Só fontja 10 kr. Kőmenyfa öle 6 frt — kr. Puhafa öle 5 frt — kr. Nyersfa öle 5 frt — kr. Faszén mérője 40 kr. Széna mázsája 0 frt 80 kr. Szalma m. 50 kr. Kender fontja 56 kr. Len fontja 60 kr.

Bécsi pénzárfolyam jan. 20.

5% metaliques 58.70; 5% nomz. kölcsön 68.40; 1860-ki álladalmi kölcsön 81. 10; bankrészvények 732.— hitelintézeti részvények 158.70; London 137.30; ezüst ágio 130.—; arany darabja 6 frt 23 kr.

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

HIRDETÉSEK.

Haszonbérbe kerestetik

egy 20—60 hold nagyságu, uri lakházzal s gazdasági épülettel ellátott birtok. — A tudósitás küldendő: A-B-nek poste restante Székes Fehérváron. (2—2)

Fele árért szállit

urak-, hölgyek- és gyermekeknek

az első és legnagyobb

vászon-raktárnak központi raktára

Bécs, Stadt, Tuchlauben 11. szám alatt

a legolcsóbb és legjobb kész vászonneműeket minden nagyság és minőségben, valamint vászon-gatyákat, fehér és pompás szines ingeket minden nagyságban a legujabb divat szerint, és oly meglepő olcsó árakért, hogy a legkisebb megrendelés továbbra is a legnagyobb megrendeléseket idézi elő. Az alant következő árak állitásom bizonyságául szolgálnak, és a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

Kész uri-ingek, legjobb kézimunka.

Fehér-fonalu vászoningek, sima 3 frt — kr helyett csak 1 ft 50 kr.
Finom nemű ránczos mellel 4 ft 50 kr hely. csak 2 ft 30 kr.
Finom irhoni v. rumburgi ingek 6 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Finom hollandi vászoningek 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft.
Fin. rumb. kézelfont ingek 7 ft 50 kr hely. csak 3 ft 50 kr.
Legfin. rumburgi ingek, legszebb kézimunka 10 ft hely. csak 4 ft 50.
Legfin. belgiai batist vászonból 12 ft hely. csak 5 ft 50 kr.

Fehér és szines shirting-ingek.

Uri ingek fehér shirtingből 3 frt helyett csak 1 frt 80 kr.
Legfinomabb franczia shirtingből 4 frt 25 kr hely. csak 2 frt 80 kr.
Legujabb dessina szines ingek 2 ft 50 kr hely. csak 1 ft 80 kr.
Pompás szines shirting-ingek 4 ft 50 kr hely. csak 2 ft 50 kr.
Valódi franczia szines batist-ingek 6 ft 50 kr hely. csak 3 frt.
Legujabb fehér bál-ingek, igen finom 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft 50.

Kész női ingek,

legszebb kézimunka és kézikötés.

Sima vászon-nőingek huzással 4 frt helyett csak 1 ft 90 kr.
Finom schweiczi ingek redős mellel 5 ft 50 kr h. csak 2 ft 50 kr.
Uj divatu szív- és raveurben kötött 6 ft 50 kr h. csak 3 ft 50 kr.
Eugenia, uj divatu, kötött 7 ft hely. csak 3 ft 50 kr.
Mária-Antónia fűzöny-ingek 6 ft 50 kr hely. csak 3 ft.
Victoria, valódi Valenciennes-val kötött 16 ft hely. csak 7 ft.
Finom vászonból, hurkolva 5 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Divat-ingek, legfinomabb belfast vászonból hurkolva 6.50 h. csak 3.80.
Női alsó-nadrágok legfin. shirtingből 4 ft h. csak 2 ft.
Női nadrágok, kötve, legfin. vászonból 6 ft hely. csak 2 ft 80 kr.
Női éji mellényke, angol shirtingből 5 ft 50 kr. hely. csak 2 ft 80 kr.
Diszes, szépen kötött mellényke 12 ft hely. csak 5 ft 50 kr.
Legfin. mellényke, valódi valenciennes-val 20 ft hely. csak 10 ft.
Női éji ingek hosszu ujakkal 3—3.50—4 ft 50 krig.

Legfinomabb vászon férfi-gatyák.

1 frt 20 kr—1 frt 50 kr, — legfinomabb rumburgi 2 frt 20 kr.
Irhoni szövet, 48 röf 34 ft helyett csak 17 ft.
Legfinomabb irhoni vagy rumburgi, 50 röf 60 ft hely. csak 24 ft.
Jó vászon-zsebkendők, fél tuczatja 1, 1 ft 50 kr, 1 80 kr—2 ft.
Legfin. zsebkendők, batist-vászonból, fél tuczatja 2—2 ft 50 kr.
Divatos uri nyakkendők, fél tuczatja 1 ft 50. 1 ft 80, 2 ft.
Jó fehér és szines uri harisnya, fél tuczatja 2—2 ft 50, 3 ft 50 kr.
A legjobb franczia flanell-ingek mindenféle szinűek, simán és redőzve, különösen köszvény és megfűtés ellen óvszerül szolgálnak, 3 ft 50, 4 ft—4 ft 50 kr.

A kelmék tisztasága és valódiságáért kezesség adatik. Ingek, melyek a testhez nem állanak, visszavétetnek.

Megrendelések a legtávolabbi vidékekre utánvét mellett teljesittetnek. — Megrendeléseknél különösen kéretik a nyak-bőség bekülése. (9—15)

Czim: An das Central-Depot der ersten Leinwitsche-Niederlage des Louis Modern, Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11.

Hirdetmény!

Majdnem fele árért jótállás mellett, valódi, hamisitatlan és pontos röf-mértékkel következő vászon-nemtek bocsátatnak vég-eladásba, u. m.: vászon-zsebkendők, törülközők és asztal-terítékek

a bécsi vászongyár-raktárban, Stadt, Tuchlauben 11. sz. alatt.

1 tucz. finom fehér vászon-zsebkendő 2—2 ft 50—2 ft 80 kr a legfinomabb.
1 tucz. igen finom rumburgi kendők 3—3 ft 60 kr—4 ft 50 kr a legfinomabb.
1 darab 6 személyre való vászon batist-kendők 4—4.50—6 ft a legfinomabb.
1 tucz. vászon-törülközők, 4.50—5—7 ft a legfinomabb
1 tucz. vászon damast-törülközők 6—7, 8 ft a legfinomabb.
1 darab 6 személyre való asztal-terítők 5—5.50, 6 ftjával.
1 darab 12 személyre való vászon damast-asztalterítők 7.50, 9 ft.
1 db 12 személyre való szilesz-damast-asztalterítők 15—20 ft a legfinomabb.
Vászon-törülközők, rőfönként 25, 30, 35—40 kr a legfinomabb.
1 db 30 röfös fehérítetlen házivászon 8—9 ft 50 kr.
1 db 30 röfös fehérfonál-vászon 10—12—14 ft.
1 db 30 röfös ötnegyed széles rumburgi vászon 12—15 ft.
1 db 48 röfös ötnegyed széles szövetvászon 18—20 ft.
1 db 50 röfös ötnegyed széles finom szövet 22—24—28 ft.
1 db 50 röfös kézelfonott szövet 28—30, 35 ft a legfinomabb,
1 db rumburgi batist-szövet 30 ft hely. csak 40 ft
1 tucz. vászon asztal-kendő csak 4, 4.50—5 ft.
1 tucz. finom damast asztalkendő csak 6—7 ft.
Vászon uri ingek 1.50, 2.50, 2.50, 2.80.
Finom vászon uri ingek 3, 3.50, 4.50 a legfinomabb
Kész vászon-gatyák 1.20, 1.50, 1.80—2 ft.
Vászon női ingek, legujabb divat 1.80, 2.50, 3, 3.50.
Vászon női ingek kötött 3.50, 4—4.50 a legfinomabb.
Uri flanell-ingek rövid vagy nadrágok a legelőkelőbb minden szinekben 3, 3.50, 4—4.50.
Ingek, melyek a testhez nem állnak, visszavétetnek.
Megrendelések kérés réfizetéssel mindenfelé teljesittetnek.

Czim: Louis Modern's Central-Depotin Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11.

WAJDITS JÓZSEF

könyvkereskedése, könyvnyomdája és könyvkötészete számára

nénány tanonc

igen jó feltételek mellett felvétetik.

Wajdits József

könyvnyomdájának nagyobbitása

Nagy-Kanizsán.

Tisztelettel bátorkodom a n. é. közönségnek szives tudomásul adni, hogy — már 5 év óta jó hirben fenálló — könyvnyomdámat magyar és német betükkel ujolag dusan felszereltem, ennélfogva azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb müveket, magyar vagy német nyelven a legdiszesebben kiállithatom; valamint kellőleg berendeztem könyvnyomdámat a legujabb keretü dész-betükkel és a hozzá tartozó ékitésekkel, — és minden e szakmába vágó kisebb-nagyobb munkákat is, u. m.:

hatósági és kereskedelmi nyomtatványokat,

továbbá falragaszok, körlevelek, étlapok, meghivó-jegyek, tánczrendek, halotti jelentések, nyugták stb.

elkészitését a lehető legjutányosabb árért elfogadom.

Vidéki megrendeléseket, hibátlanul és gyorsan teljesitek.

Ezen vállalatomat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlom.

Kész tisztelettel

WAJDITS JÓZSEF,
nyomdatulajdonos.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.